

Yargıtay Kararları Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçu (TCK m. 106)*

Offense of Threat in the Light of Supreme Court Decisions under the Turkish Penal Codes No. 5237 (TPC Ar. 106)

Alaaddin EGEMENOĞLU**

ABSTRACT

With the sanctions results from the orders and prohibitions brought by the state, it makes possible for the society to live in peace. The act of threat is not only a disruption to the inner peace of the other side, but it also has the qualification to suppress the will of the answerer. In order for society not to get exposed to threaten, due to criminal policy the law maker protects the society under the 106th article of Turkish Penal Code The threat posed as an element of crime or an aggravating cause in the special provisions of the Turkish Penal Code and in the criminal provisions of special laws also indicates the general and complementary normality as such.

Keywords: Threat, Intellectual congregation, Abstract danger.

Giriş

Tehdit suçu TCK'nın 106. maddesinde düzenlenmiştir. Bu suç tipi TCK'nın yürürlüğe girmesiyle değişikliğe uğramıştır. ETCK döneminde tehdit suçu hürriyet aleyhinde işlenen cürümler kısmında 188 ve 191'inci maddelerinde düzenlenmişti.

Tehdit suçunun kanuni tanımını incelendiğinde failin cezalandırılabilmesi için soyut tehlikenin mevcudiyetinin arandığı görülmektedir. Soyut tehlike suçlarında hareketin gerçekleşmesi suçun oluşumu için yeterli sayıldığından ayrıca teh-

* Makale gönderim tarihi: 01.06.2017. Makale kabul tarihi: 19.06.2017.

** Öğr. Gör., İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Anabilim Dah. İletişim: İletişim: İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Kavacık Mah. İkinci-ler Cad. No.19 Kavacık Kavşağı - Beykoz 34810 İstanbul.

likeliliğin hâkim tarafından araştırılmasına gerek yoktur. Soyut tehlikenin varlığı başlı başına suçun meydana gelmesi için yeterli değildir. Kanun koyucu ayrıca belli haklara yönelik ihlal aramaktadır. Bu ihlali iki şekilde incelemiştir. İhlalin kişinin kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik gerçekleştirilmesi kanunda temel ceza olarak öngörülmüştür. Ancak ihlal kişinin kendisinin veya yakınının malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle işlenmiş ise ilk duruma nazaran daha az ceza öngörülmüştür. Bunun dışında kanun koyucu suçun temel cezasını artıran nitelikli haller düzenlemiştir.

TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen hareketin soyut tehlike doğurmaya elverişli olmasının aranmasının yanında tehdit suçu başka suçlarda da ortaya çıkabilmektedir. Bu suç, TCK'nın özel hükümler kısmında düzenlenen suçlarla içtima ilişkisine girebilmektedir. Bu suça ilişkin içtima hükümlerini ve tehdit suçuyla benzer suçlar arasındaki mukayeseyi inceleyeceğiz. Daha sonra mukayeseli hukukta tehdit suçunu ele alacağız.

Bu çalışmada tehdit suçunun unsurlara ayırıp incelenmesi, bu kapsamda suçun kanuni tanımındaki unsurları gerçekleştiren kişinin cezai sorumluluğu ve uygulamada bu suç tipine ilişkin meydana gelebilecek problemlerin çözümüne dair tespitlerimiz yer almıştır.

I. Tehdit

A. Genel Bilgiler

Hürriyete karşı suçlar TCK'nın özel hükümler başlıklı ikinci kitabının kişilere karşı suçları düzenleyen ikinci kısmının hürriyete karşı suçlar başlığını taşıyan yedinci bölümde düzenlenmiştir. Bu kısımda tehdit (m.106), şantaj (m. 107), cebir (m. 108), kişiyi hürriyetinden yoksun kılma (m. 109), eğitim ve öğretimin engellenmesi (m. 112), kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi (m. 113), siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi (m. 114) inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme (m. 115), konut dokunulmazlığının ihlali (m. 116), iş ve çalışma hürriyetinin ihlali (m. 117), sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi (m. 118), haksız arama (m. 120), dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi (m. 121), ayrımcılık (m. 122), kişilerin huzur ve sükûnunu bozma (m. 123), haberleşmenin engellenmesi (m. 124) suçları yer almaktadır.

İrade ve davranış serbestisini kapsayan hürriyetin¹ ihlali halinde TCK hürriyete karşı suçlar bölümünde faili cezalandırmaktadır. Hürriyete karşı suçlardan

1 Çetin Özek, "Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhine İşlenen Cürümlerin Genel Prensipleri", *İÜHF*, C. 29, S. 4, sa. 933 – 995, s. 934.

tehdit TCK'nın özel hükümlere ilişkin ikinci kitabın "kişilere karşı suçlar" başlıklı ikinci kısmının "hürriyete karşı suçlar" başlıklı yedinci bölümünün 106'ncı maddesinde düzenlenmiştir. Tehdit sözlükte "gözdağı" olarak ifade edilmektedir². Tehdit TCK'da farklı şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Kusurluluğu ortadan kaldıran sebep olarak 28'inci maddesinde, bir suçun unsuru veya ağırlaştırıcı sebebi olarak 80, 84, 103, 104, 109, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 148, 213, 223, 235 vb. maddelerinde düzenlendiği görülmektedir.

Tehdit suçunun TCK'nın 106'ncı maddesindeki düzenlemesi şu şekildedir;

"(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(2) Tehdidin; a) Silahla,

b) Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle,

c) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

d) Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak, İşlenmesi halinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur."

B. Tarihçe

Tehdit suçunun değerlendirilmesi bakımından ETCK'dan TCK'ya geçiş önem arz etmektedir. ETCK özgürlüğe karşı suçlar kısmında kaynak olarak İCK sistemini benimsemiştir. ETCK ve TCK'da hürriyete karşı suçlar bir bölüm halinde birlikte düzenlenmiştir. Tehdit suçu İCK'nın 156'ncı maddesinde düzenlenmiştir. İlgili kanun maddesi incelendiğinde ilk fıkrası bir kimsenin ağır ve haksız bir zarar uğratalacağı beyanı ile tehdidi üçüncü fıkrasında ise, ağır ve haksız beyanda bulunmanın dışında başka bir şekilde meydana gelmiş olan tehditlerden bahsetmektedir³.

2 www.tdk.gov.tr (ET: 27.03.2017).

3 İCK m. 156: "(1) Her kim, kanunda yazılı hallerin haricinde bir kimseyi ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar ağır hapis cezası verilir. Eğer tehdit fiili yüz elli dördüncü maddenin birinci fıkrasında gösterilen suretlerden biriyle yapılırsa ceza üç aydan bir seneye kadar ağır haptir. (2) Ağır hapis cezası altı aydan aşağı olmayan bir miktarda tatbik edildiği takdirde emniyeti umumiyeye nezareti altında bulunmak cezası da zam ve ilave edilir. (3) Sair tehdit fiilleri için ceza yüz lirete kadar para cezasıdır. Ve bu bapta şikâyetname olmadıkça tatbikat yapılamaz." Majno, *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, Sevinç Matbaacılık, C. III, Ankara, 1980, s. 123.

ETCK'da ise, tehdit suçunun İCK'ya paralel bir şekilde “İkinci Bap: Hürriyet Aleyhinde İşlenen Cürümler” başlığında “Üçüncü Fası: Şahıs Hürriyeti Aleyhinde Cürümler” başlığı altında 191'inci maddesinde⁴ düzenlendiği görülmektedir. Bir kişiye karşı haksız ve ağır zarara uğratacağından bahisle tehdit söyleminde bulunmak ve bu içerikte olmayan herhangi bir şekilde tehdit söyleminde bulunmak şeklinde kanunun tehdit suçunun cezalandırılmasında ayrıma gittiği ortaya çıkmaktadır. İlk duruma hapis cezası ikinci durumda ise, adli para cezası öngörülmüştür.

Tehdit suçu TCK'nın 106'ncı maddesinde düzenlenmiştir. TCK m. 106 ile ETCK m. 191 arasında farklılıklar bulunmaktadır. TCK'da şikâyete tabi olup olmamasına ve yöneldiği konuya göre ayrımlar yapılmıştır. ETCK'da böyle ayrımlar öngörülmemiştir. TCK'da tehdidin temel şeklinde mağdurun “kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle” tehdit edilmesi aranmaktadır. Savcılık suç haberini aldığı andan itibaren kamu davası açabilir⁵. Suçun temel şekline nazaran daha az ceza verilmesi öngörülen malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdidin takibi şikâyete bağlanmıştır⁶.

ETCK'da tehdidin yöneldiği hukuki değer açıkça ortaya konulmamıştır. Haksız saldırılara ilişkin TCK'nın 106'ncı maddesinde olduğu gibi bir ayrıma tabi tutularak her iki durum için farklı yaptırımlar öngörülmemiştir. TCK'da tehdidin hedef aldığı hukuki değer açıkça ortaya konulmuştur. ETCK'da bu açıklık

4 ETCK m. 191: “Bir kimse kanunda yazılı hallerin haricinde başkasına ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar hapis olunur. Eğer tehdit fiili yüz seksen sekizinci maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen suretlerden biriyle yapılır ise failin göreceği hapis cezası altı aydan iki seneye kadardır ve buna bir sene müddetle emniyeti umumiye nezareti altında bulunmak cezası dahi zam ve ilave olunabilir. Sair tehdit için alınacak ağır ceza nakdi otuz liradır. Ancak bu bapta mutazarrır olan şahıs tarafından şikâyetname verilmedikçe takibat yapılmaz.”

5 Bahri Öztürk, Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, Özge Sırma Gezer, Yasemin F. Saygılar Kırıt, Özdem Özyayın, Esra Alan Akcan, Efser Erden Tütüncü, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 10. Bası, Ankara 2016, s. 44 - 46.

6 Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, A. Caner Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, 15. Baskı, Ankara 2015, s. 339 - 340; Nitekim TCK m. 106 gerekçesinde bu durum şu şekilde ifade edilmiştir: “Maddenin birinci fıkrasında yapılan tanımda, tehdidin yöneldiği hukuki değere göre bir ayırım yapılmıştır. Buna göre, tehdidin, mağdurun kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle yapılması, söz konusu suçun temel şeklini oluşturmaktadır. Buna karşılık, tehdidin, mağdurun malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle yapılması ise, suçun temel şekline göre daha az ceza gerektirmektedir. Ayrıca, bu suçtan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması, mağdurun şikâyetine bağlı kılınmıştır.”

bulunmamaktadır. Ağır⁷ ve haksız zarara⁸ uğratacağını bildirmek gibi genel bir ifade kullanılmıştır. TCK'nın kişi haklarını daha etkin korumayı amaçlandığı söylenebilir. Ancak tehdit suçunun temel şeklinde manevi değerlerin koruma altına alınmadığı görülmektedir. Şeref ve haysiyet gibi manevi değerlerin TCK'nın 106'ncı maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde bulunan “*sair bir kötülük edeceğinden bahisle*” ifadesi ile madde kapsamına alındığı görülmektedir⁹.

Tehdit suçunun düzenlendiği TCK'nın 106'ncı maddesi ETCK'nın 188/1 ve 191'inci maddelerinde düzenlenen şartlı tehdit – basit tehdit ayrımını da sona erdirmiştir¹⁰. ETCK m. 188/1'de düzenlenen suç tipinde fail mağduru belirli bir hareket yaptırmak için ya tehditte bulunmalı ya da zor kullanmalıydı. ETCK m. 191'de ise bir kimse başkasını ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit etmesi cezalandırılmaktaydı. Şartlı tehdit suç işlenmesi için kullanılan baskı araçlarındandır. Şartlı tehdit manevi cebir niteliğindedir. Ancak mağdura karşı tehditle yapılan baskının korkutucu niteliği mağduru zorlamaya iradesini baskı altına almaya elverişli ve ciddi olması gereklidir. Şartlı tehdit emredici bir nitelik taşıdığı halde tehditte böyle bir nitelik bulunmamaktadır. Örneğin, “*eğer evden çıkarsan seni gebertirim*” sözü şartlı ve emredici bir tehdit olduğundan tehdide ilişkin ETCK m. 191 değil şartlı tehdide ilişkin ETCK m. 188/1 uygulanır¹¹. TCK'nın 106'ncı maddesi hem basit hem de şartlı tehdidi kapsayıcı bir düzenlemedir. Madde gerekçesinde de bu husus dile getirilmiştir¹². Kanun koyucu bu durumu gözetererek ayrımları ortadan kaldırmıştır.

C. Korunan Hukuki Değer

Hürriyete karşı suçlardan tehditte korunan hukuki değer kişilerin huzuru, güvenliği ve esenliğidir. Bu suçla amaçlanan kişilerin korkusuz, endişe duymadan, huzur içinde ve emniyet duygusuyla yaşamasının sağlanması iç huzurunun bo-

7 “Ağır zarar, somut olaydaki etkisi bakımından değerlendirilir. Mağdurun yaşamına, bedenine yönelmesi durumunda zararın varlığında kuşku yoktur. Ölüm ve yaralamayı ifade eden tehditler gibi.” İsmail Malkoç, Mahmut Güler, *Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler*, Adil Yayınevi, Ankara, 1999, s. 1367.

8 “Haksız zarar, failin sahip olduğu bir yetkiyi, bir hakkı kullanacağını bildirmesi, muhatabını zarara sokacak bir sonuç ve durum doğuracak olsa bile suç oluşmaz. Suçun ihbar edileceğinin bildirilmesi durumunda da haksız zarar söz konusu olmaz. Haksız zarar için zarar verileceğinin bildirilmesinin haksız olması gereklidir.” Malkoç, Güler, s. 1367.

9 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 340.

10 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 340; Veli Özer Özbek, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 10. Baskı, Ankara, 2016, s. 393.

11 Abdullah Pulat Gözübüyük, *Türk Ceza Kanunu Şerhi C. II*, Kazancı Hukuk Yayınları No: 64, İstanbul, 1988, s. 484 - 485.

12 TCK m. 106 Gerekçesi: “Tehdit hâlinde kişi, tehdit konusu tecavüzün ileride vuku bulacağı beyanıyla korkutularak, belli bir davranışta bulunmaya zorlanmaktadır, mecbur edilmektedir.”

zulmasının ve karar verme hürriyetinin engellenmesinin önüne geçilmesidir¹³.

Tehdit suçu ile korunan hukuki değer belirlenmesi açısından öne sürülebilecek hususlardan biri ise TCK'nın 106'ncı maddesinin gerekçesinde mevcuttur. Nitekim madde gerekçesinde korunan hukuki değer; "...*tehdidin koruduğu hukukî değer, kişilerin huzur ve sükûnudur; böylece kişilerde bir güvensizlik duygusunun meydana gelmesi engellenmektedir. Bu nedenle, söz konusu madde ile insanın kendisine özgü sulh ve sükûnuna karşı işlenen saldırılar cezalandırılmış olmaktadır. Fakat tehdidin bu maddeyle korumak istediği esas değer, kişinin karar verme ve hareket etme hürriyetidir*" şeklinde ifade edilmiştir.

D. Benzer Suçlarla Mukayesesi

1. Şantaj Suçu (TCK m. 107)

Şantaj suçu TCK'nın 107'nci maddesinde düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrası 29.06.2005 tarihli ve 5377 sayılı kanunla ilave edilmiştir. Şantaj suçunda şantajda bulunan (fail), hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle şantaja maruz kalan kişiyi (mağdur) belli bir şekilde harekette bulunmaya zorlamaktadır.

Şantaj suçunu meydana getirecek hareketlerden biri de TCK'nın 107'nci maddesinin 2'nci fıkrasında düzenlenmiştir. İlgili maddeye göre, mağdurun şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunulması durumunda da şantaj suçu gerçekleşmiş olacaktır. Bu maddeden anlaşılması gereken şantaja konu olarak açıklanacak hususun bitmiş, geçmişte kalmış bir olay olması gereğidir¹⁴. Mağdurun hukuka aykırı bir zeminde bulunması ve failin mağdurun bu durumundan yararlanarak tehdit etmesi halinde şantaj suçu gerçekleşir¹⁵. Şantaj suçunun kişinin şeref ve saygınlığına zarar verecek nitelikte tehdit etmek suretiyle işlenmesine ilişkin Yargıtay kararları bulunmaktadır¹⁶.

13 Adem Sözüer, "Tehdit Suçu", *İÜHFİM*, C. 54, İstanbul, 1994, s. 134; Artuk, Gökçen, *Yenidünya, Özel Hükümler*, s. 345.

14 İlhan Üzülmöz, *Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007, s. 147.

15 Fahri Gökçen Taner, "Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu", *TBB Dergisi*, S. 92, Ankara 2011, sa. 118-156, s. 141.

16 "...Mağdurenin aşamalarda değişmeyen beyanları, sanığın açık ikrar içeren savunması ve tüm dosya içeriğinden, sanığın mağdureyle girdiği cinsel ilişkiyi mağdurenin haberi ve rızası dışında cep telefonuna kaydedip sakladığının, akabinde mağdurenin kendisinden ayrılmak istediğini belirtmesi üzerine ayrılması halinde söz konusu video kaydını herkese göstereceğini söylediğinin anlaşılması karşısında, sanığın üzerine atılı şantaj ve özel hayatın gizliliğini ihlal suçlarından mahkûmiyeti yerine dosya kapsamına uygun düşmeyen gerekçelerle beraatine hükmedilmesi..." Yarg. 14. CD. E. 2016/ 7931, K. 2016/7434 KT. 31.10.2016 (www.yargitay.gov.tr, ET: 28.02. 2017).

Şantaj ile tehdit suçu birbirine benzeyen suçlar olmakla birlikte aralarında farklılıklar da bulunmaktadır. Tehditte; haksız olarak doğrudan kişisel değerlere saldırıda bulunulacağı veya herhangi bir kötülük yapılacağından bahisle bir zorlama söz konusudur¹⁷. Şantajın tehdit suçunun özel bir biçimi olduğu söylenebilir¹⁸. Tehdit suçunu şantaj suçuna bağlayan fiil şeref ve saygınlığa zarar verici hususların açıklanacağından bahisle tehdit edilmesidir. TCK'nın 106'ncı maddesinde korunan değerler arasında mağdurun şeref ve saygınlığı bulunmaktadır. Kanun koyucunun bu durumu 107'nci maddenin 2'nci fıkrasıyla m. 106'dan kaynaklanan boşluğu kısmen de olsa doldurduğu görülmektedir. Zira şeref ve saygınlığına zarar verici hususların açıklanacağından bahisle tehdit edilmesi durumunda fail şantaj suçundan sorumlu olur¹⁹.

Şantaj suçunun meydana gelmesi için, mağdurun kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlanması yeterlidir. Kanun koyucu suçun içeriğini net bir şekilde düzenleyerek diğer suçlardan farkını ortaya koymuştur. Bu suçta mağdurun zorlama karşısında failin isteğini yapması şart değildir. Madde metninde yer alan zorlama maddi nitelikte bir zorlama değildir²⁰. Nitekim TCK'nın 107'nci maddesi gerekçesinde bu durum ifade edilmiştir²¹.

2. Cebir Kullanma Suçu (TCK m. 108)

Cebir kullanma suçu TCK'nın 108'inci maddesinde düzenlenmiştir. İlgili madde metninde cebir suçu; *“Bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması halinde, kasten yaralama suçundan verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırır-*

17 Üzülmüş, s. 146; Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 343.

18 Taner, s. 135.

19 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 343.

20 Gökçen, Ahmet, “Hürriyete Karşı Suçlar”, *LHD*, Y: 2, S: 32, İstanbul 2005, s. 2769 vd.

21 *“Şantajda da kişiyi bir şeyi yapmaya veya yapmamaya zorlama söz konusudur. Ancak, bu durumda kişiye bir kötülük yapılacağından, kişinin sahip bulunduğu bir değere saldırıda bulunulacağından bahisle bir zorlama söz konusu değildir. Aksine, kişi, hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle başkasını zorlamaktadır. Örneğin, kişinin suç işlemiş olan bir kimseyi ihbar edeceğinden bahisle, kendisine bir menfaat temin etmeye zorlaması hâlinde, şantaj suçu oluşur. İşlenmiş olan bir suç vakası karşısında ihbarda bulunmak, kişiler açısından hem bir haktır hem de bir yükümlülüktür. Şantaj yapılmakla, kişi yükümlü olmadığı bir davranışta bulunmaya zorlanabilir. Örneğin, bir iş adamının, kamu oyuunda gündemde olan yolsuzluk olaylarıyla ilgili olarak hazırlanan gazete haberinde adından söz etmeme karşılığında menfaat teminine veya bir kuruluşa bağlı olarak bulunmaya zorlanması hâlinde, şantaj suçu oluşur. Şantaj suçunun oluşabilmesi için, mağdurun zorlanması yeterlidir. Bu zorlama karşısında, mağdurun isteneni yapması suçun oluşması için gerekli değildir. Şantaj suçunun arz ettiği özellik, kişinin hak veya yükümlülüklerini kötüye kullanarak haksız bir çıkar sağlamaya çalışması ya da başkasını bir şeyi yapmaya veya yapmamaya mecbur etmesidir.”*

larak hükümlenir” şeklinde ifade edilmektedir.

Cebir, TCK'nın 108'inci maddesinin gerekçesinde tanımlanmıştır²². Kişinin cebir kullanması halinde kasten yaralamaya ilişkin hükümlerin cezası arttırılarak uygulanır. Cebir suçunda mağdur bir şeyi yapması veya yapmaması ya da bir şeyin yapılmasına müsaade edilmesi için cebirle zorlanmaktadır. Kastan yaralama suçunda ise bu şekilde bir zorlama bulunmaksızın failin eylemi neticesinde mağdurun vücudunda zarar meydana gelmektedir. Bu kapsamda bakıldığında cebirle mağdura yönelik hareket sadece vücut bütünlüğüne zarar vermemekte aynı zamanda da TCK'nın 108'inci maddesinde düzenlenen hareketlerden birini meydana getirmeye mağdur icbar edilmektedir²³.

TCK'nın 108'inci maddesinde düzenlenen cebir kullanma suçu ETCK'dan farklıdır. TCK ile bu suçta esaslı değişiklikler yapılmıştır. Bu suç tipi ETCK'nın 188'inci maddesinde düzenlenmişti²⁴. Bu madde TCK'nın 108'inci maddesinden farklı olarak “*şarh tehdit*” ve “*şarh zor kullanma*” demek suretiyle seçimlik hareketli olarak düzenlenmişti. TCK'da cebir kullanma suçunda ayrıca tehdit unsuruna yer verilmemiş cebir suçu ayrı tehditten bağımsız bir suç tipi olarak düzenlenmiştir. Böylece şartlı tehdit cebir kullanma suçundan ayrı TCK'nın 106'ncı maddesinde düzenlen bir fiil olmuştur²⁵.

E. Mukayeseli Hukukta Tehdit Suçu

Türkiye'nin de yer aldığı Kıta Avrupa'sı hukuk sistemine dâhil olan ülkelerin hukuk sistemlerine bakıldığında tehdit suçuna yer verildiği görülmektedir²⁶. Aşağıda bu ülke hukuklarında tehdit suçu düzenlemelerine ilişkin açıklamalara yer verilmektedir.

1. Alman Ceza Kanununda Tehdit Suçu

Alman ceza hukukunda kişiliğin serbestçe meydana gelmesi bakımından korunması zaruri unsurlar kendi aralarında bütünlük arz eder biçimde beraber

22 “*Latince karşılığı 'vis compulsiva' olan cebir, kişiye karşı fiziki güç kullanmak suretiyle, onun veya bir üçüncü kişinin iradesi ve davranışları üzerinde zecrî bir etki meydana getirilmesidir. Cebre maruz kalan kişi, bu fiziki gücün meydana getirdiği acının etkisiyle belli bir davranışta bulunmaya zorlanmaktadır. Cebir hâlinde kişi bir acı hissetmektedir ve bu acının etkisiyle belli bir davranışı gerçekleştirmeye zorlanmaktadır. Buna karşılık, tehdit hâlinde, kişi bir tecavüzün, kötülüğün ileride meydana geleceği bildirilerek korkutulmaktadır.*”

23 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 344; Üzülmöz, s. 162.

24 ETCK m. 188/1: “*Bir kimse bir şeyi işlemek veya işlemesine müsaade etmek ya da o şeyi işlememeye mecbur etmek için diğer bir kimseye zor kullanır veya onu tehdit eder veya yetkisi olmadan veya yasalara aykırı olarak bir konuda bilgi vermesini veya inancını veya siyasi veya sosyal görüşünü açıklamasını isterse altı aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üçbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.*”

25 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 344.

26 Üzülmöz, s. 63.

düzenlenmektedir. Bu bakımdan TCK'dan farklı olarak ACK'nda suçların ayrı kısımlarda düzenlendiği görülmektedir²⁷. Tehdit suçu diğer hürriyete karşı suçlardan ayrı ACK'nın 241'inci maddesinde düzenlenmiştir.

Madde metni şu şekildedir; *“(1) Her kim, bir kişiyi, onun veya onunla samimi olan bir kişinin aleyhine cürüm gerçekleştireceğinden bahisle tehdit ederse bir yıla kadar hapis cezası veya adli para cezası ile cezalandırılır. (2) Her kim, doğru olmadığını bildiği halde, diğer bir insanın veya onunla samimi olan bir kişinin aleyhine bir cürmün gerçekleşmek üzere olduğunu uydurursa, aynı ceza ile cezalandırılır”²⁸.*

Madde incelendiğinde tehdidin konusunun tehdidi yönelttiği kişinin kendisine ya da kişinin samimi olduklarına (yakınlarına) karşı bir suç işleyeceğinin bildirilmesi olduğu görülmektedir. Dolayısıyla ACK'nda uğratılacağı bildirilen zararın, mutlaka suç meydana getirmesi zorunluluğunu aranmaktadır. TCK'nda ise, böyle bir zorunluluk aranmamıştır.

Doğru olmadığını bildiği halde gerçek olmayan bir beyanla bir suçun gerçekleşmek üzere olduğunu söylerse tehdidin cezası ile cezalandırılacağı maddenin 2'nci fıkrasında düzenlenmiştir. Bu fıkrada düzenlenen eylem tehdit suçunun içeriğine girmemektedir. Ancak bu şekilde bir beyanda bulunulması karşı tarafın iç huzurunu bozar, bu sözlere maruz kalan kişi korkar ve güvenlik endişesi içine düşer. Eylemin cezalandırılması yerinde olmuştur. TCK'da da benzer şekilde bir düzenleme yapılması gerekmektedir. Ancak kişinin, doğru olmadığını bildiği halde bir suçun gerçekleşmek üzere olduğunu söylerken sarf ettiği sözlerin ciddi olması ve karşı tarafın iç huzurunu bozmaya elverişli olması aranmalıdır.

ACK'nın 240'inci maddesinde ise tehdit ile mağdurun iradesi üzerine baskı yapılması suç olarak düzenlenmiştir. Madde metni şu şekildedir;

“(1) Her kim, bir insanı hukuka aykırı bir şekilde cebir ile veya ağır bir kötülük tehdidi yoluyla bir şey yapmasına, yapmamasına veya bir şeyin yapılmasına tahammül etmesi için zorlarsa, üç yıla kadar hapis cezası veya adli para cezası ile cezalandırılır. (2) Failin ulaşmak istediği amaca erişmek için kullandığı cebir veya kötülük yapma tehdidi yöntemi toplum tarafından kabul edilmeyen bir yöntem ise, bu fiil hukuka aykırıdır. (3) Bu suça teşebbüs cezalandırılır. (4) Çok ağır hallerde, altı aydan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Eğer fail 1. başka bir insanı, cinsel davranışa zorlarsa, 2. gebe bir kadını çocuğunu düşürmeye zorlarsa, 3. kamu görevlisi olarak, yetkilerini veya mevkiini kötüye kullanırsa, kural olarak suçun çok ağır hali gerçekleşmiş sayılır”²⁹.

27 Üzülmüş, s. 26.

28 Feridun Yenisey, Gottfried Plagemann, *Alman Ceza Kanunu Türkçe Çeviri*, Beta Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul 2015, s. 354.

29 Yenisey, Plagemann, s. 353.

Maddede bir kimseyi, bir şey yapmasına, yapmamasına veya bir şeyin yapılmasına tahammül etmesi için hukuka aykırı bir şekilde ağır bir kötülük tehdidi ile zorlayan kişinin eylemi yaptırma bağlanmıştır. İkinci fıkrasında ise, hukuka aykırı eylemden ne anlaşılması gerektiği, üçüncü fıkrasında suça teşebbüs halinde cezalandırılacağı ve dördüncü fıkrasında daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal düzenlenmiştir.

2. Avusturya Ceza Kanununda Tehdit Suçu

Avusturya Ceza Kanununun özel kısmının özgürlüğe karşı cezalandırılabilir hareketler başlıklı üçüncü babında, hürriyete karşı suçlar TCK'da olduğu gibi bir arada düzenlenmiştir. Tehdit suçu tehlikeli tehdit başlığı ile 107'nci maddesinde düzenlendiği görülmektedir. Madde metni şu şekildedir; "(1) Bir diğerini korkutmak ve huzursuz etmek için ciddi bir şekilde tehdit eden kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacaktır. (2) Buna karşılık tehdidin konusunu ölüm, önemli bir sakatlık, göze çarpar bir deformasyon, kaçırmak, kundaklamak, atom enerjisi, iyon ışınları ve patlayıcı madde tehlikesi gibi hususlar oluşturuyorsa üç yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür. (3) Eğer tehdit, tehdit edilenin veya bir başkasının intiharına veya intihara teşebbüsüne neden olmuşsa, fail için altı aydan beş yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür. Tehdit, eşe, birinci dereceden hısımlara, kardeşlere veya evde birlikte yaşadıkları diğer yakınlarına karşı gerçekleştirilmişse, mağdurun şikâyeti üzerine kovuşturma yapılır"³⁰.

Kanun metnine bakıldığında korkutmak için tehdidin ciddi yapılması aramaktadır. Birinci fıkrasında suçun temel hali cezalandırılmaktadır. İkinci ve üçüncü fıkrasında ise daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hale yer verilmiştir. Üçüncü fıkrasında tehditle intihara veya intihara teşebbüse neden olunması yaptırım altına alınmıştır. TCK'dan farklı olarak tehdit, intihara yönlendirme suçunun içinde düzenlenmemiştir. AVCK'da tehdit suçunun üçüncü fıkrasında tehditle intihara yönlendirme düzenlenmiştir. Kanun korkutmak amacı ile tehdit edilmesini aramaktadır. Suçun gerçekleşmesi için saik öngörmüştür. Saikin gerçekleşmesi ise başlı başına yeterli değildir. Kanun koyucu ayrıca tehdidin ciddiliğini aramaktadır. TCK'da olduğu gibi tehdidin mağdurun iç huzuru bozacak onda korku meydana getirecek elverişliliğine bakılmamaktadır. AVCK'nın 107'nci maddesinde tehdidin ciddiliği ölçütü değerlendirilmektedir.

3. Fransız Ceza Kanununda Tehdit Suçu

Tehdit suçu FCK'nın³¹ ikinci kısım kişinin fiziksel veya psikolojik bütünlüğüne karşı suçlar birinci bölüm üçüncü paragrafı tehdit başlığını taşımaktadır. Bu parag-

30 Christian Bertel, Klaus Schwaighofer, *Österreichisches Strafrecht Besonderer Teil I*, §§ 75 Bis 168a StGB, 7. Basi, Wien, New York 2003, s. 90-93'den naklen Üzülmöz, s. 73 - 74.

31 www.legislationline.org (Fransız Ceza Kanununun 12.10.2005 tarihinde güncellenmiş halidir. ET: 27.03.2017).

rafta yer alan 222-17 ve 18'inci maddeleri ile soyut ve şartlı tehdit yaptırma bağlanmıştır³². Madde 222-17'de kişilere karşı ağır veya hafif bir suç işleyeceğine ilişkin tehdidin yazılı bir belge, resim veya başka herhangi bir belge ile tekrarlandığı veya kanıtlandığı takdirde, altı ay hapis ve para cezası ile cezalandırılacağı düzenlenmiştir. Maddenin devamında kişinin hayatına yönelik bir tehdit olması daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsur olarak öngörülmüştür. (üç yıla kadar hapis ve para cezası)

Madde 222-18'de hangi yolla yapılırsa yapılsın, kişilere karşı ağır veya hafif bir davranışta bulunarak tehdit edilmesinin bir koşulun yerine getirilmesi için emirle yapılması hali daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsur olarak düzenlenmiştir. (üç yıla kadar hapis ve para cezası)

4. İspanyol Ceza Kanununda Tehdit Suçu

İspanyol Ceza Kanununda³³ hürriyete karşı suçların bir bütün halinde değil, ayrı başlıklar altında düzenlendiği görülmektedir. İSPCK'nın özel hükümlere dair ikinci kitabının hürriyete karşı suçlar başlıklı altıncı babının ikinci bölümünde 169 ve 171'inci maddeler arasında tehdit suçu yaptırım altına alınmıştır.

Tehdidin temel şekli 169'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Madde metninde bir kimsenin kendisine, ailesine veya yakınına yönelik tehditte bulunulması halinde tehdit edenin cezalandırılacağı yer almaktadır. Maddenin devamında tehdidin yöneldiği konu ayrıntılı olarak gösterilmiştir. Buna göre tehdidin konusu, öldürme, yaralama, çocuk düşürme, hürriyeti tahdit, işkence, ahlak bütünlüğü, cinsel özgürlük, özel hayat, şeref ve haysiyet, malvarlığı ve sosyo-ekonomik düzendir. Bu şekilde yapılan tehdidi kanun koyucu iki farklı şekilde cezalandırmaktadır. Fail, tehdidi belirli bir miktar talep ederek veya herhangi bir koşulda bulunarak işlemiş ve amacına ulaşmış ise bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası, eğer amacına ulaşmamış ise, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İSPCK'nın 169'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında tehdidin yazılı, telefonla, her ne şekilde yapılırsa yapılsın telekomünikasyon araçlarıyla veya kopyalamak suretiyle ya da gerçek veya sözle örgütler ve yahut topluluklar adına gerçekleştirilmesi daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsur olarak düzenlenmiştir.

5. İsviçre Ceza Kanununda Tehdit Suçu

İsviçre Ceza Kanununda hürriyete karşı suçlar TCK'da olduğu gibi bir arada düzenlenmiştir. Tehdit suçu, özel hükümlere ilişkin ikinci kitabın dördüncü babında hürriyete karşı cürümler ve cünhalar başlığı altında dördüncü kısım 180'inci maddesinde yer almaktadır.

32 Üzülmöz, s. 73.

33 www.legislationline.org (Fransız Ceza Kanununun 23.10.1995 tarihinde güncellenmiş halidir. ET: 28.03.2017).

Maddenin birinci fıkrasına göre; “Her kim başkasını ağır bir tehditle endişe veya korkuya düşürürse, şikâyet üzerine hapis ya da para cezası ile cezalandırılır”³⁴.

Madde metni incelendiğinde tehdit ağır olmalı ve mağduru korkuya düşürmelidir. Bu şekilde işlenen tehdit şikâyete bağlanmıştır. Tehdidin şikâyete tabi olmaksızın re’sen kovuşturulabilmesi sadece belli kişilere karşı gerçekleştirilirse mümkündür. Bu kişiler 180’inci maddenin 2’nci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde düzenlenmiştir. İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri şu şekilde bir düzenlemeyi içermektedir; tehdit, evlilik sırasında veya boşanmadan bir yıl önce ya da mağdurun kayıtlı ortağına karşı tescilli ortaklık süresince veya tasfiye edilmesinden bir yıl sonra meydana gelmişse, mağdurun heteroseksüel veya homoseksüel ortağı ise sınırsız bir süre birlikte yaşamaları ve bu süre zarfında veya ayrılmadan bir yıl içinde tehdit edilmesi halinde re’sen kovuşturulur.

TCK’da düzenlenen tehdit suçuna bakıldığında hayat, vücut ve cinsel dokunulmazlığı karşı saldırıda bulunacağından bahisle tehdit (birinci hal), malvarlığı itibarıyla zarara uğratmadan veya sair kötülük etmeden bahisle tehditten (ikinci hal) daha ağır ceza gerektirmektedir. Birinci hal re’sen kovuşturulur. İkinci hal ise şikâyete tabidir. TCK’da belli kişiler bakımından suçun işlenmesi özellik arz etmez.

6. Polonya Ceza Kanununda Tehdit Suçu

Tehdit suçu Polonya Ceza Kanununun 190’inci maddesinde yaptırım altına alınmıştır. Madde metnine göre, her kim diğer bir şahsa kendisinin veya yakınının zararına bir suç işlemekle tehdit ederse ve eğer bu, tehdide maruz kalanda tehdidin gerçekleştirileceği hususunda korkuya yol açarsa fail şikâyet üzerine, özgürlüğü sınırlama veya iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır³⁵.

TCK’da olduğu gibi PCK’da da tehdit doğrudan kişinin kendisine yönelik olabileceği gibi yakınına karşı da olabilir. PCK’da suç işlemekle tehdit ve tehdidin gerçekleşeceği hususunda korkuya yol açması aranmaktadır. Bu suç şikâyete tabidir.

7. Rus Ceza Kanununda Tehdit Suçu

Tehdit suçu Rus Ceza Kanununun³⁶ özel hükümler kısmı 16’nci bölümünün hayata veya vücut bütünlüğüne karşı suçlar başlığı altında 119’uncu maddesinde düzenlenmiştir.

34 Ali Rıza Çınar, *Tehdit Suçu*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002, s. 48.

35 www.legislationline.org (02.08.1997 tarihinde Polonya resmi gazetesinde yayınlanan metindir. ET: 04.04.2017).

36 www.legislationline.org (05.06.1996 tarihinde Federasyon Konseyi tarafından kabul edilmiş metindir. ET: 28.03.2017).

Maddenin ilk fıkrasında, bir kişiyi öldürmekle veya sağlığına yönelik ağır bir zarar vermekle tehdit edilmesi halinde, eğer bu tehdidin gerçekleştirilmesinden korkulmasını gerektiren sebepler varsa fail hakkında iki yıla kadar hürriyetin sınırlanması, altı aya kadar hücre hapsi ya da iki yıla kadar hapis ceza verileceği düzenlenmiştir. İkinci fıkrasında ise, aynı eylemin politik, ideolojik, ırksal, ulusal, inançsal nefret veya düşmanlıkla ya da nefret veya düşmanlık nedeniyle bazı sosyal gruplarla işlenmesi halinde beş yıla kadar zorunlu çalışma ile cezalandırılacağı yaptırım altına alınmıştır.

RCK incelendiğinde sadece kişinin hayatı veya sağlığına yönelik ağır bir zarar vermekle tehdit edilmesinin yaptırıma bağlandığı görülmektedir. Tehdit eylemi politik, ideolojik vs. nefret veya düşmanlıkla bazı sosyal gruplarla işlenmesi halinde güvenlik tedbirine hükmolunacağı düzenlenmiştir.

F. Suçun Unsurları

1. Maddi Unsurlar

a. Fail

Tehdit suçu özgü suçlardan değildir. Faile özgü bir düzenleme bulunmamaktadır. Suç herkes tarafından işlenebilir³⁷. Ancak kamu görevlisi bu suçu görevi dolayısıyla verilen vasıtalarla işlemişse suçun temel cezasını ağırlaştırıcı nitelikli halden cezalandırılır (TCK m. 266).

İnsanlar gibi gerçek iradeye sahip olmayan tüzel kişiler, cezaların şahsiliği ilkesi gereğince suç faili olamazlar. Nitekim TCK'nın 20'nci maddesinin 2'nci fıkrasında tüzel kişilerin suç faili olamayacakları düzenlenmiştir. Tehdit suçunun işlenmesi ile yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirine hükmolunacağı TCK'nın 111'inci maddesinde düzenlenmiştir. TCK'nın 60'ncü maddesine göre, kendilerine ceza verilemeyen tüzel kişilere, güvenlik tedbiri (izin iptali, müsadere gibi) uygulanabilir³⁸.

b. Mağdur

Bütün suçların mağduru öncelikle toplumu oluşturan bireylerdir. Zira suç veya suçların işlenmesi toplum barışının ve huzurunun bozulmasını sonuçlar.

37 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 349; Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, R. Murat Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, 13. Baskı, Ankara, 2016, s. 439; Özbek, Doğan, Bacasız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 391; Veli Özer Özbek, *TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı C. II Özel Hükümler (Madde 76-169)*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008, s. 677; Doğan Soyaslan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 11. Baskı, Ankara, 2016, s. 273.

38 Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, A. Caner Yenidünya, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Adalet Yayınevi, 10. Baskı, Ankara, 2016, s. 284.

Tek başına bir kişi toplumu meydana getirmez. Toplum³⁹, belirli bir amaç için (yaşamlarını sürdürmek gibi) yan yana yaşamalarını olanaklı kılan ilişki ile bir araya gelen kişiler bütünüdür⁴⁰. Tüzel kişiler suçun mağduru olamazlar. Suçun mağduru ancak gerçek kişiler olabilir⁴¹.

Suçun mağdurunun belirli kişi veya kişiler olması bu suçun gerçekleşmesi için şarttır. Mağduru belirsiz tehditler bu suçu meydana getirmez. TCK'nın 213'üncü maddesinde düzenlenen şartları taşıması halinde, kitlelere yönelik yapılan tehdit fiilleri, halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçunu meydana getirir⁴². Örneğin, üniversitede toplantı yapıldığı sırada failin öyle olmadığı halde *"bu amfide bomba var kaçmazsanız ölürsünüz"* diye bağırması tehdit suçunu değil, halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçunu oluşturur.

Suçun gerçekleşmesi için tehdidin mağdurun şahsına yönelik olması şart değildir. Mağdurun yakınlarına yapılan tehditte de bu suç meydana gelir. Zira TCK m. 106'da ETCK m. 191'den farklı olarak *"kendisinin veya yakınının"* ibaresi bulunmaktadır. Mağdurun yakınından anlaşılması gereken madde gerekçesinde belirtildiği üzere mağdurla akrabalık veya yakınlık⁴³ ilişkisidir. Örneğin, anne, baba, dayı, teyze, hala, amca veya aralarında sıkı ilişki⁴⁴ bulunan dost, arkadaş vb. Mağdurun yakınlarına karşı gerçekleştirilen tehdit söyleminden failin sorumlu tutulabilmesi için mağduru korku ve kaygıya sevk etmeye elverişli olması gerekir⁴⁵. ETCK'nın 191'inci maddesinde *"yakınlık"* ibaresi yer almamasına rağmen YCGK bu dönemde kıyasa yol açmayacak derecede genişletici yorum metodu uygulanarak mağdurun kendisine veya yakınına karşı bu suçun işlenebileceğine ilişkin verdiği bir kararında⁴⁶ *"tehdidin, dolaylı da olsa, mutlaka"*

39 *"Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü."* www.tdk.gov.tr, (ET: 28.12.2016).

40 Vecdi Aral, *Toplum ve Adaletli Yaşam*, Filiz Yayıncılık, İstanbul 1988, s. 289.

41 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Genel Hükümler*, s. 289.

42 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 349; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 391; Tezcan, Erdem, Önok, s. 439; Özbek, C. II, s. 677; Çınar, s. 59-60; Üzülmöz, s. 97.

43 *"Yakınlığın derecesi belli olmayıp takdire bağlıdır."* Soyaslan, s. 273.

44 www.tdk.gov.tr, (ET: 06.03.2017).

45 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 349; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 392; Özbek, C. II, s. 677; İsmail Malkoç, *Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu C. I*, Malkoç Kitabevi, Ankara 2005,, s. 451; (Krş.) Zeki Hafızoğulları, Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*, US-A Yayıncılık, 5. Baskı, Ankara, 2016, s. 177; Raziye Bal Keçeci, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Tehdit Suçu", *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, T.C. AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü, Ankara, 2010, s. 23 *"Yakın tabirini dar yorumlamak gerekir. Yakın kelimesi ile mağdurun anne, baba, kardeş, eş ve çocuklarının anlaşılması gerekir."*

46 YCGK, KT. 17.12.1973, 7/271-822, Gözübüyük, C. II, s. 530.

hedef alınan kişinin şahsına yönelmesi zorunlu değildir, yakınlarına yönelen bu eylemin mağdura duyurulması ve onu endişeye düşürecek nitelikte olması yeterlidir.” denilmiştir. Böylece kanunda “yakınlık” ibaresi bulunmamasına rağmen YCGK karar vererek yakınlarına da bu hükmü uygulamıştır. TCK ile birlikte bu boşluk giderilmiştir.

Ruhi ve fiziki durumları itibariyle algılama yeteneği olmayanlara karşı tehditte bulunulması halinde ceza verilmez. Her ne kadar tehdit söylemi korku ve endişe doğurmaya elverişli olsa da bu kişilerin algılama yeteneği gelişmediğinden bunlara karşı tehdit suçu işlenemez. Fail tarafından algılama yeteneği olmayan kişilere karşı (akıl hastalığı, sağırılık, sarhoşluk gibi) meydana getirilen eylem yakınlarını korku ve telaşa düşürmeye elverişli ise, bu kişilere karşı tehdit suçu gerçekleşebilir⁴⁷.

c. Suçun Konusu

Hareketin yöneldiği kişi ya da şey suçun konusunu meydana getirir⁴⁸. Bu anlamda fail tarafından gerçekleştirilen hareket, iki şekilde meydana gelmektedir: Hareket ya bir eşyaya, ya da bir şahsın fiziki, maddi yapısına veya bünyesine yönelir⁴⁹. Bu şekilde yönelen hareket (icrai veya ihmali) kanunda düzenlenen tipe uyarsa (tipiklik) suç meydana gelir. Suçun işlenmesi neticesinde suçun konusu ya zarar görmekte ya da tehlikeye uğratılmaktadır⁵⁰.

Tehlike, büyük bir zararla karşı karşıya bulunma; risk anlamına gelmektedir. Tehlike suçları ise doğrudan doğruya bir zarar doğurmamakla birlikte tehlikeli davranışların cezalandırıldığı suçları ifade etmektedir⁵¹.

Tehdit suçu yapısı itibariyle soyut tehlike suçudur⁵². Tehlike suçlarında, hareketin yöneldiği konunun objektif olarak zarar uğrama tehlikesiyle karşılaşmış

47 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 349; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 392; Özbek, C. II, s. 677-678; Tezcan, Erdem, Önok, s. 439; Soyaslan, s. 273.

48 Faruk Erem, Ahmet Danışman, Mehmet Emin Artuk, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 1997, s. 236; Fatih Birtek, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Adalet Yayınevi, 4 Baskı, Ankara, 2016, s. 165.

49 İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 12. Bası, Ankara, 2016, s. 198.

50 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Genel Hükümler*, s. 286; Bahri Öztürk, Mustafa Ruhan Erdem, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, 16. Baskı, Ankara, 2016, s. 196; Mahmut Koca, İlhan Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016, s. 113; Özgenç, s. 199; Centel, Zafer, Çakmut, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, s. 260; Osman Yaşar, Hasan Tahsin Gökcan, Mustafa Artaç, *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, s. 5414.

51 Ejder Yılmaz, *Hukuk Sözlüğü*, 4. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2010, s. 741.

52 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 347-348; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 393; Tezcan, Erdem, Önok, s. 437.

olması cezalandırılabilme bakımından yeterlidir⁵³. Soyut tehlike suçları suçun kanuni tanımında belirtilen tipe uygun icrai veya ihmali hareketin meydana gelmesiyle gerçekleşir. Kanun koyucu, bu tip suçlarda hareketin gerçekleşmesini suçun oluşumu için yeterli saydığından ayrıca tehlikeliliğin hâkim tarafından araştırılmasına gerek yoktur⁵⁴.

Tehdit eyleminin üzerinde gerçekleştiği kişinin (mağdur) huzur ve sükûnu suçun konusunu meydana getirmektedir. Bu husus madde gerekçesinde de ifade edilmiştir⁵⁵. Tehdit suçunda sarf edilen sözler kişinin iç huzurunu bozma, korku ve endişeye yol açma elverişliliğine sahipse soyut tehlike gerçekleşmiş olur. Tehlike, niteliği bakımından yöneldiği konuyu zarar suçuna nazaran tahrip etmez, zedelemes. Ancak konuyu bir zarar ihtimali ile karşı karşıya bırakır⁵⁶.

Zarar suçlarında, haksızlık teşkil eden fiilin işlenmesi neticesinde suçun konusu üzerinde zarar meydana gelmektedir⁵⁷. Zarar suçlarında eylemin suç olarak düzenlenmesinin sebebi korunan hukuksal değerın zarara uğratılmasının önlenmesidir. Buna karşılık tehlike suçlarında muhtemel zararın boyutu büyük olacağından bu büyüklükteki olası bir zarar tehlikesinin meydana gelmesinin önlenmesi amacıyla failin zarar tehlikesine yol açacak hareketleri suç olarak düzenlenmiştir.

d. Fîil

Tehdit suçu özelliği itibariyle sırf hareket suçudur. Sırf hareket suçlarında hareketin gerçekleşmesi suçun meydana gelmesi için yeterlidir. Ayrıca neticenin varlığı aranmaz⁵⁸.

53 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Ceza Genel Hükümler*, s. 286; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 393; "Tehlike suçlarında, failinin hareketi ile bir hukuksal değeri sadece tehlikeye düşürmesi suçun oluşması açısından yeterlidir." Bernd Heindrich, *Ceza Hukuku Genel Kısım – I*, Çev. Hakan Hakeri, Yener Ünver, Veli Özer Özbek, Özlem Yenerer Çakmut, Barış Erman, Koray Doğan, Ramazan Barış Atladı, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, Ed. Yener Ünver, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, s. 98; Koca, Üzülmöz, *Genel Hükümler*, s. 115; Özgenc, s. 200; Centel, Zafer, Çakmut, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, s. 261.

54 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Genel Hükümler*, s. 287; Veli Özer Özbek, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 7. Baskı, Ankara, 2016, s. 239; Koca, Üzülmöz, *Genel Hükümler*, s. 114; Özgenc, s. 200.

55 "Burada tehdidin koruduğu hukuki değer, kişilerin huzur ve sükunudur; böylece kişilerde bir güvensizlik duygusunun meydana gelmesi engellenmektedir. Bu nedenle, söz konusu madde ile insanın kendisine özgü sulh ve sükununa karşı işlenen saldırılar cezalandırılmış olmaktadır. Fakat tehdidin bu maddeyle korumak istediği esas değer, kişinin karar verme ve hareket etme hürriyetidir."

56 Timur Demirbaş, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 11. Baskı, Ankara, 2016, s. 245.

57 Koca, Üzülmöz, *Genel Hükümler*, s. 113; Özgenc, s. 200; Muharrem Özen, *Genel Tehlike Yaratıcı Suçlar*, US-A Yayıncılık, Ankara, 2010, s. 6; Birtek, s. 150.

58 Artuk, Gökçen, Yenidünya, s. 348; Tezcan, Erdem, Önok, s. 447.

Tehdit, failin iradesine bağlı gelecekte meydana gelecek olan kötülüktür. Eğer gelecekte meydana gelecek kötülük yoksa tehdit yoktur. Örneğin, uyarı niteliğine sahip *“bisikletime zarar verseydin seni öldürürdüm”* sözü gelecekte meydana gelecek bir kötülük olmadığından tehdit suçu gerçekleşmez⁵⁹. Nitekim Yargıtay, uyarı niteliğindeki bir sözün tehdit suçunu oluşturduğundan bahisle hüküm veren yerel mahkemenin kararını bozmuştur⁶⁰.

Tehdit, TCK'nın 106'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında iki şekilde yaptırma bağlanmıştır. Failin, hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit edilmesi ilk yaptırım halidir. İkinci yaptırım hali ise, kişinin mağduru malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair kötülük edeceğinden bahisle tehdit etmesidir. Kanun koyucu tarafından öngörülen ikinci yaptırım birinci yaptırma oranla daha hafiftir.

Tehdit suçunun meydana gelmesi için soyut tehlike doğurmaya elverişli eylemin hangi vasıtayla olursa olsun (sözle, mektupla, işaretle vb.) karşı tarafa ulaşması gerekir. Tehdit suçunda önemli olan kullanılan vasıta değil, mağdurun kendisinden istenilenin yerine getirilmemesi halinde kötülüğe maruz kalacağını bilmesidir.

Sözle, yazıyla veya işaretle gerçekleştirilen tehdit eyleminin mağdurun iç huzurunu bozmaya, korku ve endişe meydana getirmeye elverişli olması gerekir. Elverişli olması suçun gerçekleşmesi bakımından yeterlidir. Ayrıca eylem neticesinde mağdurun subjektif olarak iç huzurunun bozulması, korku ve endişe meydana getirmesi aranmaz⁶¹. Nitekim Yargıtay mağdurun korkmadığından bahisle beraat hükmü veren yerel mahkemenin kararını bozmuştur⁶².

Tehditte yapılması veya yapılmaması istenen ve tehdidin konusunu oluşturan eylemin tehdiye maruz kalan kişi tarafından gerçekleştirilmemesi halinde failin iradesiyle mağdura bir kötülük yapılması söz konusudur. Bu kötülük mağdurun iç huzurunu bozmaya mağdurda korku uyandırmaya elverişli olmalıdır.

59 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 392; Soyaslan, s. 272.

60 *“Sanığın yakınan M.‘ye söylediği ‘seni valiye şikayet edeceğim’ biçimindeki sözlerinin, yasal bir hakkı kullanılacağına ifade edilmesi mahiyetinde olduğu gözetilmeden, yasal ve yerinde olmayan gerekçelerle, bu sözlerin tehdit olarak kabul edilmesi sonucu sanığa verilen cezanın 765 sayılı TCY. 269. Maddesi gereğince artırılması”* Yarg. 4. CD. 3766-7431, KT. 01.10.2007, Ali Parlar, Muzaffer Hatipoğlu, *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, C. II, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2010, s. 1768.

61 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 347.

62 *“Oluşa uygun olarak yakınanla kavga ettikten on dakika sonra elinde av tüfeği ile yakınanın kapısı önüne gelen sanığın ‘sizi öldüreceğim’ demesi biçiminde kabul edilen eylemin TCY.nın 191/2. maddesine uyan suçu oluşturduğu ve tehdit suçunun oluşması için mağdurun fiilen korkmasının şart olmayıp, eylemin objektif olarak mağdurun iç dünyasında korku meydana getirmeye elverişli olmasının yeterli bulunduğu gözetilmeden, ‘mağdurun korkmadığından’ söz edilerek Yasanın 466/1. maddesi ile hükümlülüğe karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.”* Yarg. 4. CD. E. 2002/5409, K. 2002/6926, KT. 24.04.2002, Özbek, C. II, s. 697.

Bu elverişliliğe sahip olmayan uyarı niteliğinde söz, hareket veya işaret tehdit suçu kapsamında değerlendirilemez⁶³. Örneğin, alışveriş yaptığı dükkâna haraç almaya gelen kabadayıları gören kabadayılarla bir bağlantısı olmayan müşterinin dükkân sahibine “*bu adamlara istediğini vermezsen fena yaparlar*” demesi uyarı niteliğindedir, müşterinin eylemi tehdit suçunu oluşturmaz⁶⁴.

Uyarının tehditten farkı ise, tehditte mağdur üzerinde gerçekleştirilecek zarar tehdit eden kişi tarafından meydana getirileceği halde, uyarıda bu zararın oluşması failin irade ve etkisinden bağımsızdır. Uyarı örtüsü altında tehdit yapılabilir. Uyarı ve tehdidin belirlenmesinde önemli olan failin kullandığı kelimeler değil, bu kelimelerin açıklanış biçiminin taşıdığı anlam ve açıklanış şeklidir⁶⁵.

“*Bir başkasını, kendisinin veya yakınının...*” demek suretiyle failin mağdurun iç huzurunu bozucu elverişliliğe sahip tehdit eyleminde bulunması bu suç tipini meydana getirmektedir. Ancak kişinin kendisine zarar vereceğini söyleyip başkasının iradesini baskı altına alması ve iç huzurunu bozması eyleminin tehdit suçunu oluşturup oluşturmayacağı sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, uzun yıllardır sevgili olan iki kişi arasında çıkan tartışmada sevgilisi maddi durumu iyi olmayan aşığına kendi kafasına silah dayayarak “*benimle evlenmezsen canıma kıyarım*” demesi veya uzun zamandır duygusal his beslediği kişiye kendi kafasına silah dayayarak “*benimle birlikte olmazsan intihar ederim*” demesi halinde ne olacağı çözülmesi gereken bir meseledir. Örnek incelendiğinde kişinin kendisine zarar vereceğini söyleyerek muhatabını baskı altına alması TCK'nın 106'ncı maddesi kapsamında tehdit suçunun kanundaki tipine uymadığından (suçta ve cezada kanunilik ilkesi) bu eylemde bulunan kişi cezalandırılmaz. Ancak bu durumu gören aşığın yardım veya bildirim yükümlülüğünü vardır. Bu yükümlülüğünü yerine getirmeyip neticesinde kişi hayatına son verirse, yükümlülüğü yerine getirmeyen kişi TCK'nın 98'inci maddesinde⁶⁶ düzenlenen yardım veya bildirim yükümlülüğünün ihlali suçundan sorumlu tutulur. Yine, “*benimle evlenmezsem canıma kıyarım*” sözüne karşılık “*canına kıymazsan adam değil-sin*” demesi üzerine kişi hayatına son verirse, bu sözü söyleyen intihar kararını kuvvetlendirdiğinden intihara yönlendirme suçundan sorumlu tutulması gerekir (TCK m. 84).

63 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 347.

64 Tezcan, Erdem, Önok, s. 448.

65 Ayhan Önder, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Filiz Kitabevi, 4. Baskı, İstanbul, 1994, s. 43.

66 TCK m. 98: “(1) Yaşlı, hastalığı veya yaralanması dolayısıyla ya da başka herhangi bir nedenle kendini idare edemeyecek durumda olan kimseye hal ve koşulların elverdiği ölçüde yardım etmeyen ya da durumu derhal ilgili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. (2) Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi dolayısıyla kişinin ölmesi durumunda, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolünür.”

2. Suçun Nitelikli Unsurları

Suçun maddi unsurlarından birisi de nitelikli unsurlardır. Nitelikli unsurlar kanunda düzenlenen suçun temel haline nazaran daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsurlar ile daha az cezayı gerektiren nitelikli unsurlar olmak üzere iki şekilde karşımıza çıkmaktadır.

Tehdit suçunun temel cezasından daha ağır ceza gerektiren nitelikli unsurları TCK'nın 106'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında düzenlenmiştir. Tehdit suçunun cezayı ağırlaştırıcı nitelikli unsurları eylemin icrasını kolaylaştırmakla birlikte faile cesaret verici niteliğe de sahiptir. Tehdidin silahla, kişinin kendisini tanımayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle, birden fazla kişi tarafından birlikte ve var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi daha ağır ceza gerektiren nitelikli hallerdir. Tehdit suçunun mağdurun malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağı veya sair kötülük edileceğinden bahisle işlenmesi daha az cezayı gerektiren nitelikli unsur olarak düzenlenmiştir.

Suçta ve cezada kanunilik ilkesi gereğince fail sadece TCK m. 106'da sayılan nitelikli hallerden yararlanabilir. Örneğin, TCK'nın 144'üncü maddesinde hırsızlık suçunun alacağın tahsili amacıyla işlenmesi daha az cezayı gerektiren nitelikli unsur olarak düzenlenmiştir. Ancak tehdit suçunda alacağın tahsili amacıyla işlenmesine ilişkin bir düzenleme olmadığından fail bu nitelikli halden yararlanamaz.

Tehdit suçunun işlenmesi sırasında daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli haller birden fazla ortaya çıkabilir. Bu durumda hâkim, TCK'nın 61'inci maddesinin 4'üncü fıkrasını⁶⁷ göz önüne alarak karar vermelidir.

Aşağıda TCK'nın 106'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında düzenlenen daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsurlardan ve 1'inci fıkrasının 2'nci cümlesinde yer alan daha az cezayı gerektiren nitelikli unsurdan bahsedilecektir.

Daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsurların hepsi failin suçu işlemesini kolaylaştırmakta, faile cesaret vermekte ve mağdur üzerinde korku meydana getirip iç huzurunu zedelemektedir.

a. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsurlar

(1). Suçun Silahla İşlenmesi

Tehdit suçunun silahla işlenmesi daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsur

67 TCK m. 61/4: "Bir suçun temel şekline nazaran daha ağır veya daha az cezayı gerektiren birden fazla nitelikli hallerin gerçekleşmesi durumunda; temel cezada önce artırma sonra indirme yapılır."

olarak TCK'nın 106'ncı maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendinde düzenlenmiştir.

Silah deyiminden anlaşılması gereken TCK'nın 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının (f) bendinde⁶⁸ yer almaktadır.

Tehdidin silahlı işlenmesi nitelikli unsurunu uygulayabilmek için failin üzerindeki silahlı göstermesi şarttır. Silahlı göstermek mağdura doğrultmak suretiyle olabileceği gibi göz ucuyla işaret etmesi ile de mümkündür. Gösterme kısmen (kabzası, namlu ucu vb.) veya tamamen olabilir. Zira mağdurun iç huzurunu bozacak elverişlilikte teşhir nitelikli halin uygulanabilmesi için yeterlidir⁶⁹. Yargıtay silahlı göstermeden tehdit edilmesi durumunda bu nitelikli unsurun uygulanamayacağından bahisle yerel mahkemenin kararını bozmuştur⁷⁰.

Silahlı tehdit nitelikli unsurunun uygulanması için silahın bildirilen kötülüğü gerçekleştirmeye ve kullanmaya elverişli olması şart değildir⁷¹. Silahın boş olması (mermi bulunmaması) veya sahte olması (oyuncak) ya da kurusıkı tabanca olması nitelikli unsurun uygulanmasını engellemez. Silahın mağduru korkutmaya uygun ve elverişli olması nitelikli halin uygulanması için yeterlidir⁷².

Silahın gerçek olup olmaması bakımından değerlendirilmesi yapılırken kanun koyucu orta zekâyâ sahip bir kimsenin anlaması aranmaktadır⁷³. Örneğin, plastik gerçek silaha benzemeyen su tabancasının kullanılması durumunda bunun orta zekâyâ sahip bir insanı korkutmaya uygun ve elverişli olduğu söylene-meyecektir.

Silahın objektif olarak gerçek olmadığı anlaşılıyorsa ve gerçek olmayan silahlı göstermek suretiyle tehditte bulunulmuş ise bu nitelikli hal uygulanmaz⁷⁴. Ancak

68 TCK m. 6/1-f: "*Silah deyiminden; 1. Ateşli silahlar, 2. Patlayıcı maddeler, 3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet, 4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fülen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler, 5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boşucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler, anlaşılır.*"

69 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 352; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 396; Mahmut Koca, İlhan Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara, 2016, s. 361; Özbek, C. II, s. 681; Üzülmöz, s. 100; Çınar, s. 120.

70 "*Sanığın yakınana 'bağırırın seni bıçaklarız' dediği ancak bıçak göstermediğinin anlaşılması karşısında; 5237 s. yasanın 106. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendiyle uygulama yapılması yasaya aykırıdır.*" Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, A. Caner Yenidünya, *Türk Ceza Kanunu Şerhi C. III*, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 2014, s. 3898.

71 Sözüer, s. 140; Üzülmöz, s. 100; Tezcan, Erdem, Önok, s. 449; Koca, Üzülmöz, *Özel Hükümler*, s. 362.

72 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 352; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 396; Soyaslan, s. 276; Yaşar, Gökçen, Artuç, s. 3584.

73 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 352; Koca, Üzülmöz, *Özel Hükümler*, s. 362; Çınar, s. 121; Üzülmöz, s. 101.

74 Faruk Erem, *Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler C. II*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1993, s. 1221; Yaşar, Gökçen, Artuç, s. 3585.

mağdurun hayatına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle korkutucu elverişliliğe sahip sözle tehditte bulunup objektif olarak gerçek olmadığı anlaşılan silahı gösteriyorsa, fail tehdit suçunu silahla işlenmesi nitelikli halinden değil, TCK'nın 106'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının ilk cümlesinden sorumlu tutulmalıdır. Yargıtay, mağdurun kurusıkı tabancanın gerçek olup olmadığını bilip bilmediğini araştırmadan silahlı tehdit nitelikli unsurunu uygulayan yerel mahkemenin kararını bozmuştur⁷⁵.

(2). Suçun Failin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi

Failin kendisini tanınmayacak bir hale koyması daha ağır ceza gerektiren nitelikli haldir. Örneğin, failin kılık değiştirmesi, makyaj yapması, maske takması, takma bıyık kullanması gibi.

Failin kendisini tanınmayacak hale sokmasına rağmen mağdurun tehditte bulunan kişiyi tanınması durumunda bu nitelikli halin uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin doktrinde görüşler bulunmaktadır. Bir görüş, failin tanınması durumunda tehdidin korkutucu etkisi azalacağından bu nitelikli halin uygulanmaması gerektiğini söylemektedir⁷⁶.

Bir başka görüşe göre, bu nitelikli hal için önemli olanın failin kendisini tanınmayacak biçime sokmasıdır. Failin buna rağmen tanınmasının veya korkmamış olmasının nitelikli halin uygulanması bakımından bir öneminin olmadığını söylemektedir⁷⁷.

Kanaatimce bu nitelikli hal failin tehdit suçunun icra hareketlerini gerçekleştirdiği anda mağdur tarafından tanınmaması halinde uygulanabilir. Suç tamamlandıktan sonra tehdiye maruz kalan kişinin faili tanınması nitelikli halin uygulanmasını engellemez.

Failin telefonla veya mail yoluyla yaptığı tehditlerde bu nitelikli hal uygulanmamalıdır. Yargıtay da bu şekilde yapılan tehditlerde bu nitelikli hali uygulama-

75 "Tehdit suçunda kullanılan kurusıkı tabancanın, müşteki ve sanıkla aynı evde oturan müştekinin oğlu tanık Z.'ye ait olması karşısında, müştekinin tabancanın kurusıkı olduğunu bilip bilmediği araştırılıp tartışılmadan, yetersiz gerekçe ile sanık hakkında silahla tehdit suçundan mahkûmiyet kararı verilmesi" Yarg. 4. CD. E. 2010/31566, K. 2013/8301, KT. 25.03.2013, Yaşar/Gökcan/Artuç, s. 3585.

76 Artuk, Gökcan, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 353.

77 Üzülmöz, s. 102; Çınar, s. 129; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 397; Tezcan, Erdem, Önok, s. 450; Abdurrahman Sakar, "Tehdit Suçu", *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, T.C. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Diyarbakır, 2009, s. 76.

maktadır⁷⁸. Failin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle işlenmesi nitelikli hali yalnızca yüz yüze tehditlerde söz konusu olabilir. Zira yazılı tehditlerde kişinin tanınması zaten mümkün değildir. Bu hükmün konuluş amacı tanınmayan kimselerden gelen eylemlere karşı tehdide maruz kalan kişilerin kendilerini savunmasız hissetmeleridir. Madde gerekçesinde de bu husus şu şekilde ifade edilmiştir; “*Kendisini tanınmayacak bir hâle getiren kişinin tehdit icra etmesi hâlinde meydana gelen korku çok yoğun olur.*” Özetle, yüz yüze olmayan tehditlerde veya yüz yüze olmakla beraber failin tanınabildiği hallerde bu nitelikli hal uygulanmaz⁷⁹.

(3). Suçun İmzasız Mektupla İşlenmesi

İmzasız mektup kullanılarak tehdit suçu işlendiğinde mağdurun muhatabını bilmesi mümkün değildir⁸⁰. Bu şekilde kimin tehdit ettiğinin anlaşılacağı durumlarda tehdit mağdurun ruhi durumuna (iç âlemine) etki eder⁸¹. Çünkü mağdur tehditte bulunan kişiye karşı kendisini savunmasız hisseder ve bu kişiye karşı tedbir alamaz⁸².

TCK'nın 106'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında düzenlenen imzasız mektup ibaresinden yalnızca mektup değil herhangi bir vasıta ile yazılmış yazılar da anlaşılmalıdır. Kıyasa yol açmayacak derecede genişletici yorum metodu kullanılarak faks, telgraf ve e-mail yoluyla yapılan tehditler de bu nitelikli hal kapsamına dâhil edilebilir⁸³. Tehdit içerikli yazılan yazılar nereye yazıldığına bakılmaksızın bu kapsamdadır.

Bu nitelikli halin uygulanabilmesi için tehdide maruz kalan kişinin eline ulaşan yazıda failin kim olduğunun anlaşılabilmesi veya kim olduğunun tam olarak belirlenmesinin mümkün olmaması şarttır. Yargıtay bir kararında mektubu kimin yolladığı belli olmadığından bu nitelikli hali uygulamayan yerel mahkeme-

78 “TCK'nın 106. maddesinin 2/b fıkrası ve bendinde düzenlenen tehdidin 'kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle' işlenmesiyle ilgili nitelikli şeklinin ancak; sanıkla yüz yüze iletişim kurulan hallerde ve sakal, bıyık veya maske takma, kıyafetinde değişiklik yapma gibi dış görünümünü ve dolayısıyla kimliğini değiştirecek şekildeki davranışların varlığı halinde uygulanabileceği gözetilmeden 'gizli numara aradığı' gerekçesiyle, aynı maddenin birinci fıkrasının ilk cümlesi yerine, somut olaya uymayan 2. fıkrası uygulanarak fazla cezaya hükmedilmesi” Yarg. 4. CD. E. 2012/608, K. 2013/15298, KT. 20.05.2013, Yaşar, Gökcan, Artuç, s. 3587.

79 Artuk, Gökcan, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 353; Tezcan, Erdem, Önok, s. 450.

80 Üzülmüş, s. 104.

81 Önder, s. 48; Gözübüyük, C. II, s. 488.

82 Soyaslan, s. 277.

83 Artuk, Gökcan, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 354; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 398-399; Hafizoğulları, Özen, *Kişilere Karşı Suçlar*, s. 180.

nin kararını bozmuştur⁸⁴.

Mektupta failin kim olduğu anlaşılıyorsa bu nitelikli hal uygulanmaz⁸⁵. Nitekim Yargıtay bir kararında mektubu yazan kişinin anlaşılması durumunda bu nitelikli halin uygulanamayacağından bahisle ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur⁸⁶.

Sosyal medyada yapılan paylaşımlar belirli bir kişiyi hedef almış olsa bile, muhatabına gönderilen bir yazışma olmadığından nitelikli hal kapsamında değerlendirilemez⁸⁷. Mağduru doğrudan hedef alan ileti eğer fail belirlenebilirse bu nitelikli hal kapsamında değerlendirilmelidir. Tehdidin doğrudan fail tarafından mağdura ulaştırılması şart değildir. Üçüncü bir kişiyle de ulaştırılsa bu suç işlenmiş olur⁸⁸.

Mağdura yönelik telefonla yapılan tehdidin niteliği itibariyle imzasız mektuptaki olumsuz etkiden bir farkı yoktur. Faili belirlenemeyen telefonla yapılan tehdit içerikli konuşmalar bu nitelikli hal kapsamında değerlendirilmelidir⁸⁹. Yargıtay'ın da bu yönde karar verdiği görülmektedir⁹⁰.

84 “Sanığın, katilana hitaben kimliğini gizleyerek yazdığı ve parafladığı ‘... Bu gibi insanları aramızda yaşatmayalım’ biçiminde tehdit içeren imzasız mektubu televizyonda haber müdürü olan tanık ...’a gönderdiği, mektubun katilana iletilmesi üzerine yapılan soruşturmada, mektubu kimin gönderdiğini bilmeyen ve bilebilecek durumda olmayan katılanın postane güvenlik kamerası kayıtlarından sanığı teşhis ettiği ve yapılan kriminal inceleme sonucu da mektup ve zarf üzerinde sanığa ait izler olduğunun anlaşılması karşısında, sanığın eyleminin TCK’nın 106/2-b maddesinde düzenlenen imzasız mektup ile tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yerinde görülmeyle gerekçeyle beraatine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.” Yarg. 4. CD. E. 2014/16566, K. 2016/11902, KT. 13.06.2016 (www.yargitay.gov.tr, ET: 02.04.2017).

85 Önder, s. 48; Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 354.

86 “...Tehdit suçunun imzasız mektup ile işlenmesi halinde, bu nitelikli unsurun uygulanabilmesi için, kimin tarafından yazıldığıнын muhatabınca anlaşılmasını gerektirir. Somut olayda, mektup içeriğinden kimin yazdığıнын katılan tarafından anlaşılması ve katılanın, Cumhuriyet Savcılığına verdiği şikâyet dilekçesinde sanığın adını bildirerek şikâyetçi olması karşısında, imzasız mektupla tehdit ögesinin oluşmadığı gözetilmeden, yanlış nitelendirmeyle anılan Kanununun 106/2-b maddesi uyarınca hüküm kurulması...” Yarg. 4. CD. E. 2014/2275, K. 2016/7834, KT. 21.04.2016 (www.kazanci.com, ET: 03.04.2017).

87 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 355.

88 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 394.

89 Önder, s. 48-49; Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 355.

90 “Tehdit mesajlarının iletildiği telefon numarasının bilinmesi ve telefona ait döküm ve kayıtların ilgili operatörden istenmesi durumunda, mesajın hangi telefondan gönderildiğinin ve buna göre failin kimliğinin saptanmasının teknik olarak mümkün bulunmasına göre, suça sürüklenen çocuğun kimlik bilgilerini içermeyen mesajlar göndermek suretiyle tehdit eyleminin TCK’nın 106/2-b maddesinde düzenlenen imzasız mektup niteliğinde bulunmadığı gözetilmeden, fazla cezaya hükmedilmesi” Yarg. 4. CD. E. 2013/9142, K. 2013/13894, KT. 08.05.2013, Yaşar, Gökcan, Artuç, s. 3587-3588; Aynı yönde bkz, Yarg. 4. CD. E. 2011/9476, K. 2013/5691, KT. 28.02.2013.

(4). Suçun Özel İşaretlerle İşlenmesi

Özel işaret kullanılarak tehdit edilmesi eylemi kanun koyucu tarafından suçun temel haline göre daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsur olarak TCK'nın 106'ncı maddesinin 2'nci fıkrasının (b) bendinde düzenlemiştir.

Tehdit suçunun özel işaretlerle işlenmesi nitelikli haline mermi, kanlı bıçak, idam ilmeği, tabanca resmi ve boğazını kesme işareti örnek verilebilir. Yine bir kimseye karşı gönderilmiş olan mektuplarda özel işaret kullanılarak ucundan kan damlayan bıçak resimleri yapılması korkuyu yoğunlaştırabilir.

(5). Suçun Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi

Tehdit suçunun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi TCK'nın 106'ncı maddesinin 2'nci fıkrasının (c) bendinde daha ağır ceza gerektiren nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Örneğin, iki kişinin yolda yürümekte olan kimsenin yanına gelip para istemesi durumunda bu kişilerin korkutucu etkisine bakıldığında tek başına para isteyen daha fazla olduğu görülmektedir. Kanun koyucu bu durumu dikkate alarak birden fazla kişi tarafından suçun işlenmesini nitelikli unsur olarak düzenlemiştir.

Birden fazla kişi tarafından birlikte suçun işlenmesi nitelikli halinden kastedilen suçun iştirak (azmettiren veya yardım eden) halinde işlenmesi değil, suçun icra hareketlerini birlikte (müşterek) gerçekleştiren kişi sayısının birden fazla olmasıdır⁹¹.

ETCK'nın 188'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında "*birkaç kişi*" tarafından "*birlikte*" işlenmesi nitelikli hal kapsamındaydı. Birkaç kişiden anlaşılması gereken en az iki kişidir⁹². TCK'nın 106'ncı maddesinin 2'nci fıkrasındaki nitelikli unsorda ifade edilen "*birlikte*" deyiminden birden fazla kişinin (iki veya daha çok kişi) bu suçu işlerken birlikte hareket etmeleri (müşterek) anlaşılmalıdır⁹³. Dolayısıyla bir kimseye iştirak eden kişilerin azmettiren veya yardım eden olması durumunda bu nitelikle hal uygulanmamalıdır.

91 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 356; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 398; Tezcan, Erdem, Önok, s. 452; Üzülmöz, s. 107.

92 Erem, C. II, s. 1214; Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 356; "TCK'nın 106/2-c maddesi uyarınca tehdit suçunda birden fazla kişi kavramının en az iki kişiyi kapsadığı halde maddeye yanlış anlam verilerek üç kişi kabul edilmek suretiyle sanık hakkında 106/2-c maddesi yerine 106/1 maddesinin uygulanarak eksik ceza tayini" Yarg. 4. CD. E. 2009/18244, K. 2011/19904, KT. 01.11.2011, Yaşar, Gökçen, Artuç, s. 3656.

93 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 355; Hafızoğulları, Özen, *Kişilere Karşı Suçlar*, s. 181; Soyaslan, s. 276; "Sanıkların katılanı telefonla arayarak ve mesaj çekmek suretiyle, hakaret ve tehdit ettiğinin kabul edilmesi ve buna göre sanıkların eylemlerini ayrı ayrı gerçekleştirmiş olmaları, suçların icra hareketlerinin birlikte gerçekleştirilmemesi karşısında; tehdit suçunun TCY'nın 106/2-c maddesi uyarınca uygulama yapılarak sanıklara fazla ceza belirlenmesi" Yarg. 4. CD. E. 2010/24737, K. 2012/2020, KT. 07.02.2012, Yaşar, Gökçen, Artuç, s. 3589.

(6). Suçun Var Olan veya Var Sayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi

Var olan veya var sayılan örgütlerin oluşturdukları korkutucu gücünden yararlanılarak tehdit suçunun işlenmesi kanun koyucu tarafından TCK'nın 106'ncı maddesinin 2'nci fıkrasının (d) bendinde düzenlenmiştir. Her nitelikli unsorda olduğu gibi bu nitelikli unsorda da suçun temel halinde oranla daha ağır ceza öngörmektedir. Örneğin, DAESŞ terör örgütü mensubu olduğunu ileri sürerek esnaftan para toplayıp derhal kendisine getirmesini söyleyen bir kimse var olan bir örgütün korkutucu gücünden yararlanılarak tehdit suçunu gerçekleştirmiş olur.

Var olan suç örgütünden kast edilen adli kayıtlara geçmiş suç örgütüdür. Var sayılan ise, esasen var olmayan ancak var olduğu sanılan suç örgütlerini ifade etmektedir. Yargıtay bir kararında tehdit söyleminin bu nitelikli hale girmediğinden bahisle yerel mahkemenin kararını bozmuştur⁹⁴. Tehditte bulunan aslında suç örgütünde bulunmayarak ancak bulunmuş gibi yaparak mağdurun korkmasını sağlayabilir. Bu durumda da bu nitelikli halden sorumlu olur⁹⁵.

b. Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur

Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit edilmesi TCK'nın 106'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının 2'nci cümlesinde ifade edilen daha az cezayı gerektiren nitelikli haldir. Bu suçun soruşturması ve kovuşturması aynı cümlelerin devamında ifade edilmiştir. ETCK'nın 191'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında⁹⁶ aynı düzenleme yer almaktadır.

Malvarlığı bakımından zarara uğratmadan anlaşılması gereken tehdide maruz kalanın malvarlığı tahrip edileceğinden bahisle tehdit edilmesidir. Bu ifadeden bahsedilmek istenen açıktır. Ancak "*sair bir kötülük*" deyiminden anlaşılması gereken açık değildir. Yazarlara göre sair kötülüğün kapsamı, kişinin hürriyeti, şerefi, onuru gibi mefhumlara yönelik haksız bir saldırı gerçekleştirileceği beyanıdır⁹⁷. Bu içeriği taşıması tek başına yeterli olmaz. Soyut tehlike suçu olan tehdidi meydana getirmeye elverişli ve yeterli olması da ayrıca aranacaktır.

94 "Oluşa ve dosya içeriğine göre; şikâyetçi ile arasında alacak verecek ihtilafı bulunan sanığın şikâyetçiye 'seni mafyaya vereceğim, öldüreceğim' şeklinde tehdit ettiği olayda, var olan ya da var sayılan bir örgütün korkutuculuğundan yararlanılmaması karşısında TCK'nun 106/1.fıkra 1. cümle maddesi gereğince cezalandırılmasına karar verilmesi gerekirken, gerekçesi de belirtilmeden TCK'nun 106/2-d maddesi uyarınca hüküm kurulması" Artuk, Gökçen, Yenidünya, C. III, s. 3872.

95 Hafizoğulları, Özen, *Kişilere Karşı Suçlar*, s. 181.

96 "Sair tehdit için alınacak ağır cezayı nakdi otuz liradır. Ancak bu bapta mutazarrır olan şahıs tarafından şikâyetname verilmedikçe takibat yapılmaz."

97 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 357; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 395; Özbek, C. II, s. 681; Üzülmöz, s. 86-87.

Yargıtay'ın tehdit suçunun sair bir kötülük edeceğinden bahisle işlenmesine dair kararları bulunmaktadır. Yargıtay'ın sair kötülük kapsamında kabul ettiği sözlerden bazıları; “işlerini başına yıkarım⁹⁸”, “seni mahkeme bile kurtaramaz, mahkeme seni şimdi benden kurtaracak mı...”⁹⁹, “sen bu adamı hangi hakla eve alıyorsun, başına gelecekleri bilmiyorsun, sana dünyanın kaç bucak olduğunu göstereceğim¹⁰⁰” ve “seni sürüm sürüm süründürürüm¹⁰¹”

3. Manevi Unsurlar

Tehdit suçu yalnızca kastla işlenebilir. Tehditte bulunan kişi haksız bir zarar ile tehditte bulunduğunu bilmeli ve istemelidir¹⁰². Bu suç niteliği itibarıyla olası kast¹⁰³, bilinçli taksir ve taksirle işlenmesi mümkün değildir.

ETCK döneminde tehdit suçunu işleyen failin mağduru haksız bir zarara uğratacağını bildirmeyi istemesi, bir başka deyişle tehdidin tasarlanarak işlenmesinin gerektiği söylenmekteydi. Ani bir öfke ile söylenen sözlerin ciddi bir tehdit kastına dayanamayacağı görüşündeydi¹⁰⁴. Tasarlanarak yapılmayan istemsizce söylenen sözlerle (fevren öfkeyle) tehdit edilmesi durumunda Yargıtay ilk zamanlar bozma kararı vermektedir¹⁰⁵.

Bu dönemde bir görüş, mağdurun iç huzurunu bozan sözlerin fevren söylen-

98 “Sanığın söylediği iddia ve kabul edilen ‘işlerini başına yıkarım’ şeklindeki sözlerin TCK’nın 106/1-2. fıkra ve cümlesinde tanımlanan sair tehdit suçunu oluşturacağı hukuki durumunun buna göre takdir ve tayini gerektiği gözetilmeden suç vasfında yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması” Yarg. 9. CD. E. 2010/1224, K. 2012/368, KT. 09.01.2012, Artuk, Gökçen, Yenidünya, C. III, s. 3868.

99 “Sanığın söylediği belirtilen ‘seni mahkeme bile kurtaramaz, mahkeme seni şimdi benden kurtaracak mı...’ sözlerinin TCK’nın 106/1 fıkrasının 2. cümlesi maddesindeki ‘sair tehdit’ kapsamında kaldığı göz önüne alınmadan yazılı şekilde hüküm kurulması” Yarg. 3. CD. E. 2009/20226, K. 2012/6233, KT. 22.02.2012, Artuk, Gökçen, Yenidünya, C. III, s. 3883.

100 “Sanığın, mağduru ‘sen bu adamı hangi hakla eve alıyorsun, başına gelecekleri bilmiyorsun, sana dünyanın kaç bucak olduğunu göstereceğim’ şeklindeki tehdit eyleminin, 5237 sayılı TCK’nın 106/1 madde ve fıkrasının ikinci cümlesinde tanımlanan sair kötülük niteliğinde olduğu gözetilmeden, aynı maddenin birinci fıkrası ile hükümlülük kararı verilmesi” Yarg. 4. CD. E. 2012/14422, 2012/18113, KT. 24.09.2012, Artuk, Gökçen, Yenidünya, C. III, s. 3881.

101 “Sanığın katılana yönelik olarak ‘seni sürüm sürüm süründürürüm’ demekten ibaret eyleminin TCK’nın 106. maddesinin 1. fıkrasının 2. cümlesine uyan suçu oluşturduğunun gözetilmemesi” Artuk, Gökçen, Yenidünya, C. III, s. 3883.

102 Soyaslan, s. 276.

103 (Krş.) “Bu suçun oluşması bakımından failin hangi saikle hareket ettiğinin bir önemi yoktur. Bu nedenle olası kastla da işlenebilir.” Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, Özel Hükümler, s. 399.

104 Erem, C. II, s. 1225; Gözübüyük, C. II, s. 519.

105 “Oluşa ve müştekinin beyanı ile mevcut şehadete göre; sanık tarafından, kavga sırasında fevren söylendiği anlaşılan sözlerde, tehdit suçunun taammüt unsurlarının bulunmadığı gözetilmeden sanığın yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.” Yarg. 4. CD. E. 6627, K. 6965, KT. 27.12.1983; Aynı yönde bkz, Yarg. 5. CD. E. 1284, K. 1563, KT. 03.05.1983.

se dahi tehdit suçunun meydana gelmesi için yeterli olacağını söylemektedir¹⁰⁶. Başka bir görüş ise, tehdit suçunda ve tehdidin araç olduğu suçların hiçbirinde, suç tipinde tasarlama (taammüt) öngörülmemesine rağmen Yargıtay'ın bunu yapay öge olarak ekleyip araması suçta ve cezada kanunilik ilkesini ihlal ettiğini ileri sürmektedir. Bu gerekçeyle tasarlamanın bu suç bakımından şart koşulmaması gerektiği görüşündedir¹⁰⁷. Nitekim Yargıtay, öfkenin suç kastını ortadan kaldırmayacağından bozma kararı vermiştir¹⁰⁸.

Kanaatimce, tasarlamayı tehdit suçunun yapay unsuru haline getirmek kanunun maddesinin kıyasa yol açacak derecede geniş yorumlanmasına yol açacağından, suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırılık teşkil edecektir. Bu yüzden fevren öfkeyle söylenen bu sözler tehdit suçunun kapsamına dâhil edilmelidir.

Failin tasarlayarak tehdit suçunu işlenmesi halinde bunu haksız bir filin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında işlemiş olsa da haksız tahrik hükümlerinden yararlanır.

Yargıtay daha sonraları eski görüşünü terk edip tartışma veya kavga esnasında fevren sarf edilen sözlerin tehdit suçunu oluşturacağına ilişkin karar vermiştir¹⁰⁹. Ancak daha sonra bu kararını bozarak eskisi gibi tasarlamayı suçun yapay ögesi olarak aramaya devam etti¹¹⁰. O dönemlerde Yargıtay'ın içtihadı birleştirir-

106 Önder, s. 45.

107 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 359; Çınar, s. 203.

108 "Tehdit suçunda, sanık tarafından söylenen sözlerin, objektif değerlendirmeye göre ciddi bir korku ve endişe meydana getirmeye elverişli, yeterli ve uygun olması gerektiği, suçun oluşabilmesinin, tehdidin muhatabı üzerindeki etkisine bağlı bulunmadığı, suçun manevi unsurunun varlığı açısından, tasarlama olarak adlandırılan en yoğun biçiminde gerçekleşmesinin zorunlu olmadığı ve öfkenin suç kastını ortadan kaldırmayacağı gözetilmeden, sanık tarafından söylendiği kabul edilen 'iki tane çocuğum var önce onlara sıkardım sonra da başkana sıkardım' biçimindeki sözlerin Belediye başkanı olan mağdur üzerinde ciddi korku ve endişe meydana getirecek elverişlilikte bulunmadığı şeklindeki yetersiz gerekçe ile karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir." Yarg. 4. CD. E. 2008/22639, K. 2011/371, KT. 25.01.2011, Erdener Yurtcan, *Hürriyete Karşı Suçlar*, Adalet Yayınevi. 3. Baskı, Ankara 2012, s. 18.

109 "Sanık Hasan Karadeniz'in yakınan Beşir Ural'ı kavga sırasında tehdit ettiğinin olay ve kabulden anlaşılması karşısında öfkenin tehdit kastını kaldırmayacağı gözetilmeden, genel kastla işlenen tehdit suçunda özel kast arayan ve yasal dayanaktan yoksun gerekçeyle beraat hükmü kurulması..." Yarg. 4. CD. 14025/16090, KT. 05.11.2002, Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 358.

110 12.06.1193 tarih ve 21605 sayılı Resmi Gazete s. 13; YCGK'nın 18.2.1991 gün, 368/36 sayılı kararında da; "tehdidin manevi unsurunun 'tasarlamak' olduğu; bu itibarla sanığın tartışma sırasında söylediği "seni öldüreceğim, buraya gömeceğim" şeklindeki sözlerin tehdit suçunu oluşturmayacağı benimsenmiştir." 25.3.1991 gün, 66/18 sayılı kararında ise konu ile ilgili olarak; "Tehdit; mağduru istenilen bir hakareti yapmağa veya yapmamağa zorlamak ve onu bu yönde korkutmak olduğuna göre hukuken değerlendirilebilmesi için belirtilen sonucu doğurmağa uygunluk, elverişlilik ve yeterlilik koşulları gerçekleşmelidir. Kavgada kızgınlıkla söylenen sözlerde bu koşullar gerçekleşmediğinden tehdit suçu oluşmayacaktır. Çünkü söylenmesi için sebep olmayan ve yapılması mümkün bulunmayan kızgınlık anında sarfedilen geliş güzel sözlerde tehdit kastı vardır denilemez."

me kararı vermesi gereği doğmuştu. YİBGK, içtihadı birleştirmeye gerek duymamıştır¹¹¹. Bu gerek yerine getirilmeden TCK'nın 106'ncı maddesiyle beraber bu ihtilaf da sona ermiş oldu. Gerçekten madde gerekçesinde ve madde metninde tehdit suçunun manevi unsurlarında tasarlanarak işlenmesine yer verilmemiştir. Dolayısıyla bu suçun tasarlanarak işlenmesi şart değildir¹¹². Yargıtay istikrarlı bir şekilde fevren yapılan tehditleri suç kapsamına dâhil ederek bu ihtilafı sona erdirmiştir¹¹³.

Failin şaka amacıyla tehdit içeren ifadelerde bulunması ve bu ifadelerin içeriğinin şaka olduğunun belli olması halinde tehdit suçundan bahsedilemez. Örneğin, kişinin kendisini uzun zamandır aramayan arkadaşına *"bunca zamandır aramıyorsun, geberteceğim seni"* demesi suç teşkil etmez¹¹⁴. Yargıtay tehdidin objektif olarak ciddi olmadığı belli ise suçun oluşmayacağına karar vermiştir¹¹⁵. Madde gerekçesinde ise durum şu şekilde ifade edilmiştir;

111 *"...Her ne kadar Ceza Genel Kurulu ve İkinci Ceza Dairesi'nin yerleşmiş içtihatları ile Dördüncü Ceza Dairesi'nin önceki kararlarında tehdit suçunun oluşması için taammüt unsurunun gerçekleşmesi gerektiği ve kavga sırasında fevren söylenen sözlerin tehdit suçunu oluşturmayacağı görüşleri benimsenmiş ise de, Ceza Genel Kurulu'nun yukarıda sözü edilen son kararında (taammüt unsuru)ndan açıkça söz edilmediği, taammüt unsuruna yer verilmediği ancak bunun yanında, "... kızgınlık anında sarfedilen gelişigüzel sözlerde tehdit kastı vardır denilemez" şeklinde açıklamaya yer verildiği de bir gerçektir. Ancak, kararın tümü itibarıyla değerlendirilmesi durumunda tehdit suçunun belirlenmesinde olaysal değerlendirmeye de ağırlık verildiği görülmektedir. Bu durum karşısında Ceza Genel Kurulu'nun olaysal değerlendirmeye ağırlık veren yeni temayüllü karşısında uygulamanın netleşmesini beklemek yerinde olacak ve dolayısıyla şimdilik içtihadı birleştirme yoluna gitmekte hukuki yarar bulunmayacaktır. Bu sebeplerle, şimdilik içtihadı birleştirme yoluna gitmeye gerek bulunmadığına...karar verildi."* YİBGK, E. 1991/5 K. 1993/1, KT. 18.01.1993 için bkz. 12.06.1193 tarih ve 21605 sayılı Resmî Gazete s. 11 vd.

112 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 359; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 399.

113 *"...sanığın, alacak meselesi yüzünden tartıştığı ve tartışmanın kavgaya dönüştüğü olay anında, müşteki sanıklara hitaben 'ben PKKlıyım, ben aşiretim, istersem kamyonla adam getiririm' biçimindeki sözlerle tehdit ettiğinin anlaşılması karşısında, öfkenin suç kastını kaldırmayacağı, tehdit suçunda tasarlama ögesinin bulunmadığı, söylenen sözlerin objektif olarak elverişli ve yeterli olması sebebiyle olayda TCK'nın 106/2-d maddesinde tanımlanan tehdit suçunun oluştuğu gözetilmeden, 'kavga ve tartışma sırasında fevren söylenen sözlerin tehdit suçunu oluşturmayacağı' biçimindeki, kanuni olmayan gerekçeyle beraat kararı verilmesi, yerel mahkemenin kararını bozmayı gerektirmiştir..."* Yarg. 4. CD. E. 2014/31355, K. 2015/24632, KT. 16.03.2015 (www.kazanci.com, ET: 29.03.2017); Aynı yönde bkz; Yarg. 4. CD. E. 2014/13317, K. 2016/14895, KT. 01.12.2016, (www.yargitay.gov.tr, ET: 29.03.2017).

114 Erem, C. II, s. 1224; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 400; Özbek, C. II, s. 684.

115 *"Tehdit suçunun oluşması bakımından tehdidin objektif olarak korkutucu ve ciddi bir nitelikte bulunmasının yeterli olduğu, bu sözlerin somut olayda muhatabı üzerinde etkili olup olmamasına bağlı olmayıp, öfkenin suç kastını ortadan kaldırmayacağı ve bu suçta tasarlama ögesinin de aranmadığı gözetilmeden 'sözlerin kızgınlıkla söylendiği' biçimindeki yasal olmayan gerekçeyle beraat kararı verilmesi, yasaya aykırıdır..."* Yarg. 4. CD. 2004/8519, 2006/7901, 21.03.2006, Özbek, C. II, s. 685.

“Failin söz ve davranışlarının muhatabı üzerinde ciddi şekilde korku ve endişe yaratacak uygunluk ve yeterlilik içerip içermediğinin her somut olayda araştırılması gerekir. Objektif olarak ciddi bir mahiyet arzeden tehdidin somut olayda muhatabı üzerinde etkili olması şart değildir. Kişi, fail, objektif olarak ciddi bir mahiyet arzeden söz ve davranışlarla mağduru tehdit etmek istemiş olmasına rağmen; mağdur, bu söz ve davranışları ciddiye almamış olabilir. Bu durumda tehdit yine gerçekleşmiştir. Tehdidin gerçekleşip gerçekleşmemesi, muhatabı üzerinde etkili olup olmamasına bağlı tutulmamalıdır. Failin de kendisinin tehdit konusu tecavüzü gerçekleştirebilecek imkân ve iktidara sahip olduğu kanaatini karşı tarafta uyandırdığını bilmesi gerekir.” Dolayısıyla tehdidin objektif olarak ciddi olmadığı belli ise bu suç oluşmaz¹¹⁶.

4. Hukuka Aykırılık Unsuru

a. Genel Olarak Hukuka Aykırılık Kavramı

Suçun unsurlarından birini oluşturan hukuka aykırılık, gerçekleşen ve kanuni tipe uygun eyleme hukuk düzenince izin verilmemesi, bu fiilin uygun görülmemesi, yalnız ceza hukukuna değil tüm hukuk düzenine aykırı olması anlamına gelir¹¹⁷. Hukuka aykırılığın içeriğini o toplumda yaşayanların davranış normları belirler. Ceza kanununun suç saydığı bir fiile diğer bir hüküm izin veriyorsa, o fiili hukuk düzeni yasaklamadığından suç olmadığı sonucuna varılır. Bu şekilde izin veren hüküm ceza hukukunda yer alabileceği gibi diğer hukuk alanlarında da yer alabilir¹¹⁸.

Failin, TCK'nın 106'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında düzenlenen tehdit suçundan sorumlu tutulabilmesi için eylemin soyut tehlike doğurmaya elverişli olması yeterli değildir. Aynı zamanda eylemin hukuka aykırı da olması gerekir. Hareketin suçun kanuni tanıma uyması aynı zamanda hukuka aykırı olduğunu da göstermez. Hukuka aykırılık suçun maddi unsuru değildir. Suçun ayrı bir unsurudur¹¹⁹.

Tehdit konusu zararın haksız olması bu suç bakımından şarttır. Madde met-

116 “Şaka yapma iradesi gibi nedenlerle tehdit fiilinin işlenmesi durumunda – fiilin objektif olarak korkutucu olma niteliğine sahip olması kaydıyla – bu suç oluşur.” (Krş.) Tezcan, Erdem, Önok, s. 454.

117 Sulhi Dönmezer, Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. II*, 10. Bası, İstanbul, 1994, s. 1-2; Kunter, Nurullah, *Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi*, İsmail Akgün Yayıncılık, İstanbul, 1949, s. 112; Uğur Alacakaptan, *Suçun Unsurları*, Sevinç Matbaacılık, Ankara, 1975, s. 195; Artuk, Gökçen, *Yenidünya, Genel Hükümler*, s. 378; Özgenç, s. 287; Demirbaş, s. 262-263; Berrin Akbulut, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara, 2016, s. 413; Tuğrul Katoğlu, *Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003, s. 19 vd.

118 Artuk, Gökçen, *Yenidünya, Genel Hükümler*, s. 378.

119 Demirbaş, s. 263; Akbulut, s. 204.

ninde yer alan “saldırı gerçekleştireceği”, “zarara uğratacağı” ve “kötülük edeceği” ifadelerinden tehdide maruz kalan kişiye yapılan bildirim haksızlığını ortaya çıkarmaktadır¹²⁰. Eğer haksızlığı ortadan kaldıran hukuka uygunluk sebebi varsa tehdit konusu zarar haksız olmayacağından suç oluşmaz. Hukuka uygunluk sebepleri TCK’nda düzenlenmiştir.

b. Hukuka Uygunluk Sebepleri

Kanuna aykırı bir fiilin işlenmesine izin verip hukuka aykırı olmasını önleyen, hukuka aykırılığını ortadan kaldıran kurala hukuka uygunluk sebebi denilmektedir¹²¹. TCK’nın “*Ceza Sorumluluğunu Kaldıran ve Azaltan Nedenler*” başlığı altında ikinci bölümünde, hukuka uygunluk sebepleri ve kusurluluğu ortadan kaldıran azaltan sebepler bir arada düzenlenmiştir. Hukuka uygunluk sebepleri TCK’nın 106’ncı maddesi bakımından özellik arz etmez. Somut olaylarda uygulanabilirliği varsa, incelenen suç bakımından uygulanır. Bu suç bakımından örneklerini görebileğimiz TCK’da düzenlenen hukuka uygunluk sebepleri; görevin ifası (TCK m. 24/1), meşru savunma (TCK m. 25/1), hakkın kullanılması (TCK m. 26/1) ve ilgilinin rızası (TCK m. 26/2) şeklinde sayılabilir. TCK’nda yer alan tüm hukuka uygunluk sebepleri bu suç bakımından uygulanabilir. Örneğin, alacaklının borcunu ödemeyen borçlusuna karşı “*borcunu ödemezsen öldürürüm*” şeklinde ifade bulunması ve karşı tarafın korkarak borcunu ödemesi halinde karşı tarafa bildirilen eylem hukuka aykırıdır, suç oluşur. Bu durumda TCK’nın 150’nci maddesi gereğince alacağın tahsili amacıyla tehdit edildiği için yağma hükümleri uygulanmaz, hâkim tehdit suçunda ceza vermelidir. Ancak, borcunu ödemeyen borçlusuna alacaklı yasal haklarını kullanacağına ilişkin tehditte bulunması durumunda alacaklı yasal hakkını kullandığı için TCK’nın 26’nci maddesinde düzenlenen hakkın kullanılması hukuka uygunluk sebebinde yararlanır. Böylece eylem suç teşkil etmez¹²².

5. Kusurluluk

a. Genel Olarak

Failin fiili ile ceza hukuku anlamında kınanabilmesini ifade eden kusur, fiilin kast veya taksire dayalı haksızlık olmasından veya hukuka aykırı olmasından ayrı, failin haksızlık teşkil eden eylemi hakkında bir değer yargısıdır. Kast veya taksir kusurun bir unsuru değil haksızlığın manevi unsurudur. Bu bakımdan

120 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 360; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 398.

121 Kunter, s. 111; Alacakaptan, s. 98; Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Genel Hükümler*, s. 379; Akbulut, s. 415.

122 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 399.

failin kusuru olmadan işlenen fiil, suç vasfını taşımaya devam eden ve işlenen fiil dolayısıyla failin kusurlu sayılıp sayılmaması, tüm unsurlarıyla gerçekleşen eylemin suç vasfına sahip olmasına etkili olmaz¹²³.

b. Kusurluluğu Etkileyen Haller

Kusurluluğu azaltan veya kaldıran nedenlere TCK'da yer verilmiştir. Kusurluluğun kalkması durumunda fail eyleminden dolayı kınanamaz. Ancak tazminat gibi ceza hukuku dışındaki sorumluluklar doğabilir. Kusurluluğu azaltan hallerde ise, faile meydana getirdiği eylemden dolayı cezası indirilerek verilir.

Kusurluluğu azaltan veya kaldıran nedenlerin hepsi tehdit suçunda uygulanabilir. Örneğin, kendisine doğru köpeklerin geldiğini gören kişinin vücut bütünlüğüne zarar gelmesini önlemek için kendisine yönelik tehlikeye karşı orantılı olarak yanındaki arabanın içindeki kimseye silahını doğrultarak kapıyı açmaması halinde öldüreceğini söylemesi durumunda tehdit suçu gerçekleşse de zorunluluk hali (TCK m. 25/2) hükümlerinden yararlanarak silahla tehdit etme eyleminde bulunan kişinin kusurluluğu ortadan kalkar.

6. Suçun Özel Görünüş Şekilleri

a. Teşebbüs

Teşebbüs, TCK'nın genel hükümler kısmında 35'inci maddede düzenlenmiştir. Bu madde uyarınca; *"Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur."*

Suçun kanuni tanımındaki unsurları gerçekleştiren ancak suçu tamamlamayan teşebbüs aşamasında bırakan kişiye ceza suçun temel halinden indirim yapılarak verilir. TCK'nın 35'inci maddesi uyarınca teşebbüsün şartları, kasten işlenebilen bir suçun işlenmek istenmesi, gerçekleştirilen fiilin icra hareketi niteliğinde ve neticeyi meydana getirmeye elverişli olması, neticeli bir suçun veya hareketleri kısımlara bölünebilen sırf hareket suçunun bulunması, suçun icra hareketine başlanmış olmakla birlikte, bu hareketlerin tamamlanmamış veya tamamlanmış olmakla birlikte neticenin gerçekleşmemiş olması, şeklinde sayılabilir¹²⁴. Bu şartlara bakıldığında TCK'nda düzenlenen bazı suçların niteliği itibarıyla teşebbüse elverişli olmadığı sonucuna varılabilir.

Tehdit suçunun teşebbüse elverişli olup olmadığı incelenirken bu suçun niteliğine bakılması gerekir. Bu suç niteliği itibarıyla sırf hareket suçudur. Sırf hareket suçlarında hareketin gerçekleşmesi ile suç tamamlanır (yazılı tehditte

123 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Genel Hükümler*, s. 480; Koca, Üzülmez, *Genel Hükümler*, s. 298.

124 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Genel Hükümler*, s. 593-594.

mağdurun tehdit içerikli beyanı okuması veya sözlü tehditte mağdurun tehdit içerikli beyanı algılaması ile suç tamamlanır)¹²⁵. İcra hareketleri kısımlara bölünebiliyorsa bu suçta teşebbüs mümkündür¹²⁶.

Tehdidin sözle yapılması durumunda hareket mağdurun iç huzurunu bozmaya onda korku hâsil etmeye elverişli ise suç tamamlanır. Tehdit sözle yapılmışsa icra hareketleri bölünemediğinden teşebbüs mümkün değildir.

Tehdidin iletiyle (yazıyla) yapılması durumunda teşebbüs mümkün olabilir. Zira yazıyla yapılan tehditte icra hareketleri kısımlara bölünebilir. Örneğin, mektupla tehditte bulunan kişinin mektup muhatabına ulaşmadan posta kutusunda veya yolda mektubu imha ederse ya da hareketin gerçekleşmesine engel olursa icra hareketleri kesildiğinden suç tamamlanamayacak teşebbüs aşamasında kalacaktır. Mektup muhatabına ulaşmışsa (mektup okunmuşsa) icra hareketleri bitmiş, suç tamamlanmış olacaktır.

b. İştirak

Suçta iştirakin her şekli (Şerik, azmettiren, yardım eden) bu suç bakımından mümkündür. İştirak bakımından bu suç bir özellik taşımamaktadır. Ancak failin eylemi soyut tehlike doğurmaya elverişli (iç huzuru bozucu, korkutucu nitelikte) değilse suç meydana gelmediğinden şerikler sorumlu olmayacaktır.

Suçta iştirak edenin cezalandırılabilmesi, TCK'nın 40'ıncı maddesinde düzenlenen iştirakte bağlılık kuralı gereğince, kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığına bağlıdır. Bu bakımdan, suç tamamlanana kadar (mağdurun tehdit içerikli beyanı alması) iştirak etmek mümkündür. Bağlılık kuralı gereğince fiil bakımından hukuka aykırılık ve kast aranmaktadır.

c. İctima

Fikri içtimada eylemin tek olup olmadığının belirlenmesinde, hareket esas alınmalıdır. Bu nedenle hareketin tekliği ve çokluğu ayrımı kullanılmalıdır, çünkü haksızlığın esasını hareket oluşturmaktadır. Suçların birleşmesi konusunda eylem tekliği denilince bundan hareketin tekliği anlaşılmalıdır. Nitekim TCK'da eylem kavramının hareketi ifade etmek üzere kullanıldığı bazı maddelerin metni ve gerekçelerinden de açıkça anlaşılmaktadır. Örneğin TCK'nın 44'üncü madde-

125 Soyaslan, s. 275.

126 Faruk Erem, Nevzat Toroslu, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Savaş Yayınları, 4. Basım, Ankara, 1983, s. 101; Erem, *C. II*, s. 1221; Önder, s. 51; Sulhi Dönmezer, Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku C. I*, Beta Yayıncılık, 11. Bası, İstanbul, 1994, s. 455; Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Genel Hükümler*, s. 610; Yaşar, Gökçen, Artuç, s. 3578; Hafızoğulları, Özen, *Genel Hükümler*, s. 324; Özbek, *C. II*, s. 686; Demirbaş, s. 478; Gökhan Taneri, *Tehdit ve Hakaret*, Bilge Yayınevi, Ankara, 2014, s. 70; Üzülmöz, s. 123; Çınar, s. 160; Önder Tozman, *Suçta Teşebbüs*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, s. 228; Parlar, Hatipoğlu, *C. II*, s. 1746.

sinin gerekçesinde verilen örneklerden anlaşılın eylemden maksadın hareket olduğudur¹²⁷. Yine eylemin, neticeyi kapsamadığı TCK'nın 8'inci maddesinin 1'inci fıkrasında da açıkça ifade edilmektedir¹²⁸.

Belirlenebilir bir veya birden fazla kişi tehdit suçunun mağduru olabildiğinden TCK'nda düzenlenen zincirleme suç, aynı nevi'den fikri içtima ve farklı nevi'den fikri içtima hükümlerinin uygulanması mümkündür. Örneğin, halı saha maçında karşı takımın altı oyuncusuna birden “*maçı kaybetmezseniz sizi öldürürüm*” sözüyle tehditte bulunan fail, bir fiille birden fazla kişiye karşı aynı suçu işlediğinden aynı nevi'den fikri içtima hükümleri uygulanır. Yargıtay failin bir fiille bütün gruba tehdit etmesi eyleminden dolayı tüm mağdurlar bakımından ayrı ayrı cezalandırılmasına hükmeden yerel mahkemenin kararını bozmuştur¹²⁹.

Tehdit suçu ile başka suçların fikri içtimaı mümkündür. Örneğin, fail kişiyi korkutmak amacıyla silahı doğrultarak “*borcunu ödemezsen seni yollum yaparım*” demesi durumunda bir fiille hem tehdit hem de şeref ve saygınlığı rencide edebilecek sözle hakaret suçunu meydana getirmiş olur. Bu durumda farklı nevi'den fikri içtima hükümlerine başvurulur. Fikri içtima, birden fazla ortaya çıkan ve her biri ayrı birbirinden bağımsız suç teşkil eden neticelerden gerçek içtima kurallarının uygulanıp faile daha fazla cezanın verilmesini engelleyen bir kurumdur¹³⁰. Bu suçlardan fail en ağır cezayı gerektiren suçtan cezalandırılması gerekir. En ağır suç tespit ederken failin eyleminin yol açtığı ceza somut olay incelenerek tespit edilir. Cezanın belirlenmesinde TCK'nın 61'inci maddesi esas alınır. Yani, artırım ve indirim sebepleri, haksız tahrik, zincirleme suç, teşebbüs,

127 TCK m. 44'ün gerekçesi: “*Örneğin bir kişiyi yaralamak için fırlatılan sopa, mağduru yaraldıktan sonra veya mağdura isabet etmeden vitrin camına çarparak kırılmasına neden olabilir. Bu durumda, sopa fırlatma fiiliyle hem tamamlanmış veya teşebbüs aşamasında kalmış kasten yaralama suçu hem de başkasının malına zarar verme suçu işlenmiş olmaktadır. Aynı şekilde, bir kişiyi öldürmek için ateşlenen silâhtan çıkan kurşun, mağdura isabet etmeden duvara çarpması nedeniyle sekerek bir başkasının ölümüne veya yaralanmasına neden olabilir. Bu durumda, hedeflenen kişi açısından kasten öldürme suçu teşebbüs aşamasında kalmıştır; ancak, sekme sonucunda ölümüne veya yaralanmasına neden olunan kişi açısından ise, taksirle öldürme veya taksirle yaralama suçu işlenmiş olmaktadır. Bu gibi durumlarda kişi işlediği bir fiille birden fazla farklı suçun oluşumuna neden olmaktadır ve bu suçlardan en ağır cezayı gerektireni ile cezalandırılmasıyla yetinilmelidir.*”

128 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Genel Hükümler*, s. 712-718.

129 “*Sanığın üstü tehdit suçunu oluşturan sözleri, bir defada ve mağdurları bir grup şeklinde hedef alarak sarf etmiş olması nedeniyle, birden fazla kimselere karşı yapılan tehdit suçları aynı suç işleme kararına bağlandıkları takdirde, müteselsil suç sayılmaları mümkün olduğundan, sanığın tek bir fiille iki ayrı üstüne karşı gerçekleştirdiği, üstü tehdit suçlarından dolayı ayrı ayrı cezalandırılması kanuna aykırıdır.*” As. Yarg. 1. D. E. 2006/135, K. 2006/134, AYKD, S. 20, Y. 2007, Özbek, C. II, s. 696'dan naklen alınmıştır.

130 Ayhan Önder, *Ceza Hukuku Genel Hükümler C. II-III*, Beta Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul, 1992, s. 486; Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Genel Hükümler*, s. 710.

yaş küçüklüğü, akıl hastalığı gibi kusurluluğu artıran azaltan sebeplere uygulanmalı ve ceza bu şekilde belirlenmelidir. Sonuç ceza belirlendikten sonra hangi suçun cezası ağır ise faile o suçtan ceza verilir. Çünkü farklı nevi'den fikri içtimanın mantığı, faili ağır olan suçtan cezalandırmaktır. Örneğe bakıldığında en ağır ceza iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası gerektiren nitelikli tehdit suçunun cezası olduğundan fail bu suçtan cezalandırılır.

Yargıtay bir kararında tek fülle hem tehdit hem de TCK'nın 106'ncı maddesinin 3'üncü fıkrasında düzenlenen tehdit amacı taşımaksızın mala zarar verme suçunun işlenmesi durumunda farklı neviden fikri içtima hükümlerinin uygulanması gerektiğine hükmetmiştir¹³¹.

Kişinin kötülükte bulunacağından bahisle tehditte bulunması ve eylemin tehdide maruz kalan kişinin iç huzurunu bozmaya ve onda korku meydana getirmeye elverişli olması halinde suç tamamlanmış olur. Zira failin tehdit konusu kötülüğü gerçekleştirip gerçekleştirilmemesi suçun meydana gelmesi bakımından önemli değildir. Eğer fail tehdit eylemini gerçekleştirdikten sonra ayrıca tehdit konusu kötülüğü de meydana getirirse ve bu kötülük suç teşkil ederse failin cezalandırılmasına ilişkin çeşitli görüşler bulunmaktadır. ETCK döneminde de kabul gören görüş, tehdit suçunu düzenleyen normun işlenen suçu düzenleyen norma göre yardımcı norm niteliğinde olduğundan tehdit ileriye dönük bir zarara uğratma amacı güttüğünden tehdit konusu zararın gerçekleştirilmesi durumunda fail yalnızca meydana gelen suçtan sorumlu tutulması gerektiğini söyler¹³².

Benim de katıldığım görüşe göre¹³³ TCK'nın 106'ncı maddesinin 3'üncü fıkrasına¹³⁴ giren suçlar için özel içtima kuralı getirilerek her bir fiilden ayrı ayrı cezalandırılması gerektiği kanunda düzenlenmiştir. Bu maddede sayılmayan suçlar bakımından tehdit konusu zararın meydana gelmesi durumunda gerçek içtima uygulanarak fail hem araç fiil olan tehditten hem de meydana gelen zarardan sorumlu tutulmalıdır. Kanun koyucu burada bir fülle birden fazla suç meydana gel-

131 "Samün, mağdur Y.'yi tehdit etmek için havaya ateş ettiğinde mermi çekirdeğinin mağdur YA.'nın fırın dükkanının üst camını ve tavandaki lambayı kırdığı, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 106/3 maddesi gereğince mala zarar vermenin tehdit amacıyla işlendiğinden de bahsedilmeyeceği olayda; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda hedefte sapma durumuna ilişkin açık bir düzenleme bulunmamakla birlikte, fikri içtimayı düzenleyen 44. maddesi gereğince, tek eylem sonucu meydana gelen suçlardan en ağır cezayı gerektiren tehdit suçundan cezalandırılmakla yetinilmesi yerine, ayrıca olası kastla mala zarar verme suçundan hükümlülük kararı verilmesi" Yarg. 4. CD. E. 2010/4702, K. 2012/6251, KT. 19.03.2012, Artuk, Gökçen, Yenidünya, C. III, s. 3867.

132 Sözüer, s. 143; Çınar, 168; Üzülmöz, s. 128; Tezcan, Erdem, Önok, s. 456.

133 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 362; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 403; Özbek, C. II, s. 686; Yaşar, Gökçen, Artuç, s. 3580.

134 TCK m. 106/3: "Tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir."

se bile eğer tehdit amacıyla işlenmişse özel içtima kuralına yer vererek farklı neviden fikri içtima hükümlerinin uygulanmasını engellemiştir. Bu durumda gerçek içtima uygulanır. Örneğin, “benimle uğraşırsan bunun bu araba gibi olur” sözlerin sarf eden failin, kayınpederine ait arabayı yakması durumunda tehdit ve genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu ile şahsi cezasızlık sebebiyle ceza verilmeyecek olan mala zarar verme suçları meydana gelir. Faile tehdit ve genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçundan ceza verilmelidir. Nitekim Yargıtay, tehdit suçu ile TCK’nın 106’ncı maddesinin 3’üncü fıkrasında yer alan suçların işlenmesi halinde ayrı ayrı ceza verileceğine karar vermektedir¹³⁵.

Tehdit, çoğu zaman başka bir suçun unsurunu oluşturmaktadır. Ancak, TCK’nın 106’ncı maddesinde tehdidin kendisi bağımsız bir suç olarak tanımlanmıştır. Bu bakımdan tehdit suçu, genel ve tamamlayıcı bir suçtur. Tehdit suçuyla birçok suç arasında ilişki bulunmaktadır. Bu ilişkinin en somut hali ceza kanunu genel hükümler kısmının 42’nci maddesinde düzenlenen bileşik suç hükümleridir.

“Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.” Kanun koyucu bu madde ile biri diğerinin unsuru veya ağırlaştırıcı nedeni ise tek fiil sayıp faile tek ceza verilmesini istemektedir.

(1). Kusurluluğu Kaldıran Tehdit İle Arasındaki İlişki (TCK m. 28)

Kusurluluğu kaldıran hallerden tehdit TCK’nın 28’inci maddesinde¹³⁶ düzenlenmiştir. Kusurluluğu kaldıran hallerden tehditle suçun işlenmesi halinde araç olarak kullanılan kişi eyleminden dolayı kınanamaz.

Kusurluluğu kaldıran tehditle başkasına suç işletilmesi halinde araç olarak kullanan kişi fail (dolaylı fail¹³⁷) olarak sorumlu olur. Araç olarak kullanılan kişiye ceza verilmez. Örneğin, komşusunun malını çalıp kendisine vermezse çocuğunun öldürüleceğinden bahisle tehditte bulunulan kişi, komşusunun malını çalarsa fail hem tehdit suçundan hem de dolaylı faillik gereğince tehditte bu-

135 “5237 sayılı TCK’nın 106/3. maddesinde ‘tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verileceği’ düzenlemesi karşısında, somut olayda, katilana ait koyunların sanığın tarlasına girmesi nedeniyle çıkan tartışmada, sanığın, ele geçirdiği çal ile katilana vurduğu sırada ‘senin kafanı deleceğim’ şeklindeki sözlerle tehdit ettiği sabit olduğu halde, atılı tehdit suçundan da mahkûmiyetine karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçelerle beraatine karar verilmesi” Yarg. 4. CD. 22816/29809, KT. 27.11.2013, Artuk, Gökçen, Yenidünya, C. III, s. 3867.

136 TCK m. 28: “Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve şiddet veya muhakkak ve ağır bir korkutma veya tehdit sonucu suç işleyen kimsese ceza verilmez. Bu gibi hallerde cebir ve şiddet, korkutma ve tehdidi kullanan kişi suçun faili sayılır.”

137 TCK m. 37/2: “Suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur.”

lunduğu kişinin işlemiş olduğu hırsızlık suçundan sorumlu tutulmalıdır. Burada hukuki anlamda iki fiil olduğundan faile ceza bu suçların cezasının toplanması suretiyle verilir.

(2). İntihara Yönlendirme Suçu ile Arasındaki İlişki (TCK m. 84)

İntihara yönlendirme suçu TCK'nın 84'üncü maddesinde¹³⁸ düzenlenmiştir. Türk ceza hukukunda intihar eden cezalandırılmamaktadır. Bir kişiyi intihar etmesi hususunda yönlendiren cezalandırılmaktadır. Yönlendirme azmettirme ve yardım etme olmak üzere iki şekilde mümkündür. Burada genel hükümlerdeki iştirak hükümlerine bakılır¹³⁹.

Tehdit suçu ile intihara yönlendirme suçu arasındaki irtibat TCK'nın 84'üncü maddesinin 4'üncü fıkrasının son cümlesinde görülmektedir. TCK m. 84/4'e göre; *“Cebir veya tehdit kullanmak suretiyle kişileri intihara mecbur edenler, kasten öldürme suçundan sorumlu tutulurlar.”*

Fail tehditte bulunarak bir başkasının ölümüne neden olmuş ise, artık intihara yönlendirme suçundan değil, kasten öldürme suçundan dolayı faillik gereğince (TCK m. 37/2) sorumlu tutulur. Madde gerekçesinde de bu durum ifade edilmiştir¹⁴⁰. Bu sebeple ayrıca TCK m. 84/4'ün düzenlenmesi gereksizdir¹⁴¹. Ancak bu maddenin düzenlenmesi ile tehditle intihara mecbur edenler bakımından TCK m. 84/4 uygulanmalıdır. Bu maddede düzenlenen tehdit, intihara yönlendirme suçunun unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yüzden bileşik suç hükümleri uygulanarak bir suçtan ceza verilir. Bu hüküm gereğince ortada iki suç olsa da fail yalnızca kasten öldürme suçundan sorumlu tutulur¹⁴². Tehdit sonucu intihara mecbur bırakılan kişi intihar etmesi neticesinde ölmezse yine bu hüküm uygulanır. Ancak ölüm neticesi tamamlanamadığında kanunun düzenleme amacına ve cezalandırmanın niteliğine bakıldığında fail kasten öldürmeye teşebbüsten sorumlu tutulmalıdır¹⁴³.

138 TCK m. 84: *“(1) Başkasını intihara azmettiren, teşvik eden, başkasının intihar kararını kuvvetlendiren ya da başkasının intiharına herhangi bir şekilde yardım eden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) İntiharın gerçekleşmesi durumunda, kişi dört yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”*

139 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 213; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 176.

140 *“... Tehdit kullanmak suretiyle kişileri intihara mecbur edenler, kasten öldürme suçundan sorumlu tutulacağı kabul edilmiştir. Aslında, bu durumda kasten öldürme suçu, mağdurun kendisinin araç olarak kullanılması suretiyle, yani dolaylı faillik şeklinde işlenmektedir.”*

141 Tezcan, Erdem, Önok, s. 192-193.

142 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 220; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 180.

143 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 220; Tezcan, Erdem, Önok, s. 200; Nur Centel, Hamide Zafer, Özlem Yenerer Çakmut, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar C. I*, Beta Yayıncılık, 3. Bası, Ankara, 2016, s. 95.

(3). Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu ile Arasındaki İlişki (TCK m. 116)

Konut dokunulmazlığının ihlali suçu TCK'nın 116'ncı maddesinde¹⁴⁴ düzenlenmiştir. Bu suçla yasaklanan fiil; “girmek” ve “çıkarmak” şeklinde madde metninde ifade edilmiştir. Failin kendisini oradan çıkartmak hakkına sahip olan birinin rızası hilafına konutuna veya konutunun eklentisine (ya da işyeri veya eklentisine) girmesi veya rıza ile girdikten sonra çıkması istenilmesine rağmen çıkamamasıdır. Yukarıda bahsedilen hareketlerden birinin yapılması ile suç gerçekleşeceğinden seçimlik hareketli bir suçtur. Rıza dışı girdiği konuttan belirli bir süre çıkmamak ile suçun maddi unsuru gerçekleştiği için mütemadi bir suçtur¹⁴⁵.

Bu suçun dördüncü fıkrasında daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hale yer verilmiştir. Fiilin tehdit kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde temel ceza artırırlarak hükmolunur. Bu durumda tehdit suçu konut dokunulmazlığının ihlali ile birlikte gerçekleşmektedir. Bir fiile birden fazla suç meydana geldiğinden içtima hükümleri söz konusudur. Ancak TCK'nın 42'nci maddesi gereğince biri diğerinin ağırlaştırıcı sebebi olması dolayısıyla tek fiil sayılacağından içtima hükümleri uygulanmaz. Konut dokunulmazlığının ihlali tüketen norm, tehdit tüketilen normdur. Fail yalnızca konut dokunulmazlığının ihlali suçunun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli halinden yararlanır.

(4). Hakaret Suçu ile Arasındaki İlişki (TCK m. 125)

Hakaret suçu TCK'nın 125'inci maddesinde düzenlenmiştir. Somut bir fiil veya olgu isnat edilmesi, sövmek suretiyle onur, şeref ve saygınlığa saldırılması, isnadın şeref ve saygınlığı rencide edici olması, isnadın mağdura isnat ve izafesi, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi şeklinde beş başlık altında incelenebilecek hakaret soyut tehlike suçu özelliği göstermektedir¹⁴⁶.

Soyut tehlike suçu olan hakarete, mağdurun subjektif olarak onur, şeref ve saygınlığının zedelenmiş olması aranmaz. Sözlü veya yazılı yapılan tehdidin mağdurun şeref ve saygınlığını zedeleyici elverişlilikte olması suçun gerçekleşmesi bakımından yeterlidir.

Hakaret huzurda ve gıyapta olmak üzere iki şekilde işlenebilir. Hakaret, sırf

144 TCK m. 116/1: “Bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine rızasına aykırı olarak giren veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkmayan kişi, mağdurun şikayeti üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

145 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 421; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 435 - 436; Tezcan, Erdem, Önok, s. 521.

146 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 497-498; Soyaslan, s. 297.

hareket suçudur. Şeref ve saygınlığı zedeleyici sözün mağdura ulaşması ile suç gerçekleşir. Gıyapta hakarete kanun koyucu üç kişiye ihtilat etmesini arayarak objektif cezalandırılabilme şartı getirmiştir.

Tehdit suçu hakaretle beraber işlenmesi halinde filin hukuki anlamda tekliği üzerine çeşitli durumlar ortaya çıkacaktır. Hakaret tehditle birlikte tek cümlede söylene bile (yazılı veya sözlü) hukuki anlamda iki hareket vardır. Örneğin “*yosma seni gebertirim*” sözünde “*yosma*” hukuki anlamda şeref ve saygınlığı zedeleyici tek hareket (hakaret) “*seni gebertirim*” sözü ise kişinin iç huzurunu zedeleyici (tehdit) hukuki anlamda tek harekettir. Burada her ne kadar aynı cümlede söylene bile hukuki anlamda iki farklı hareket olduğundan gerçek içtima hükümler uygulanır. Faile iki suçun cezası toplanarak verilir¹⁴⁷. Ancak hukuki anlamda tek hareket varsa bir fiille birden fazla suç işlendiğinden farklı nevi'den fikri içtima hükümleri uygulanır. Örneğin “*seni metresim yaparım*” sözünde tek fiille hem hakaret hem de tehdit meydana geldiğinden en ağır cezayı gerektiren suçtan fail cezalandırılmalıdır.

(5). Yağma Suçu ile Arasındaki İlişki (TCK m. 148)

Yağma suçu TCK'nın 148'inci maddesinde¹⁴⁸ düzenlenmiştir. Çok hareketli bir suçtur. Amaç ve araç hareketlerden meydana gelir. Cebir ve tehditte bulunmak araç hareketi, eşyayı almak ise amaç hareketi oluşturmaktadır. Yağma suçu bu bakımdan bakıldığında cebir veya tehditle işlenen hırsızlıktır¹⁴⁹. Dolayısıyla yağma içinde iki farklı suçu barındırmaktadır. Tehdit bu suçun unsuru olduğundan bir fiille hem tehdit hem de hırsızlık gerçekleştirildiğinde içtima hükümleri uygulanmaz. Zira biri diğerinin unsuru olduğundan TCK'nın 42'nci maddesinde düzenlenen bileşik suç hükümleri söz konusu olur. Tehdit ve hırsızlık yağma suçunu meydana getireceğinden fail yağma suçundan sorumlu tutulur¹⁵⁰.

(6). Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması Suçu ile Arasındaki İlişki (TCK m. 170)

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu TCK'nın 170'inci maddesinde düzenlenmiştir. Somut tehlike suçu özelliği göstermektedir. Kişinin eylemi somut tehlike doğurmaya elverişli değilse kanunda düzenlenen seçimlik

147 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 362; Özbek, C. II s. 687; Taneri, s. 320.

148 TCK m. 148: “(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağın bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

149 Koca, Üzülmüş, *Özel Hükümler*, s. 582; Soyaslan, s. 401.

150 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, *Özel Hükümler*, s. 662; Tezcan, Erdem, Önok, s. 702; Soyaslan, s. 410.

hareketler (yangın çıkarma, bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olma, silahla ateş etme veya patlayıcı madde kullanma) gerçekleşse bile fail cezalandırılmaz. Bu suç objektif cezalandırılabilme şartı taşımaktadır (kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik meydana getirebilecek tarzda somut tehlikeye neden olma)¹⁵¹.

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması ile tehdit suçu arasında içtima ilişkisi bulunmaktadır. Bir fiille TCK m. 170’de sayılan seçimlik hareketlerin neticesinde somut tehlike meydana gelirse ve aynı zamanda da bu fiil soyut tehlikeyi içeren tehdidi meydana getiriyorsa farklı nevi’den fikri içtima kuralları uygulanmalıdır. Örneğin, kendisini yaralamak için gelen kişiyi korkutmak ve saldırıyı engellemek için havaya ateşe eden kişi, hem tehdit hem de silahla ateş edildiği için genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu gerçekleştirmiş olur. Silahla tehdit suçunda ceza TCK’nın 106’ncı maddesinin 2’nci fıkrasının (a) bendi gereğince iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasını, genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunda ceza TCK’nın 170’inci maddesinin 1’inci fıkrası gereğince altı aydan üç yıla kadar hapis cezasını gerektirmektedir. Örnek, olayda fail işlediği bir silahla ateş etmek fiili ile hem tehdit hem de genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu meydana getirdiğinden farklı nevi’den fikri içtima kuralı gereğince faile en ağır olan tehdit suçundan ceza verilir¹⁵².

Yargıtay kararlarına bakıldığında ortaya bir fiille hem tehdit hem de genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu çıktığında farklı nevi’den fikri içtima kurallarını uygulandığı görülmektedir¹⁵³. Nitekim Yargıtay bir kararında; *“TCK’nın fikri içtimayı düzenleyen 44. maddesinin, bir eylem ile birden fazla ve farklı suçun oluşmasına neden olan kişinin bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan cezalandırılacağını öngören hükmü karşısında, sanığın işlemiş olduğu TCK’nın 106/2-a hükmünde yazılı tehdit, 170/1-c madde ve fıkrasında yazılı, kişilerde korku, kaygı ve panik meydana getirebilecek şekilde ateş etme suçlarında belirtilen cezaların en ağırı olan tehdit suçundan ceza verilmesiyle yetinilmesi gerekirken yazılı biçimde hükümler kurularak fazla ceza tayini yasaaya aykırı...¹⁵⁴”* TCK’nın 44’üncü maddesinin uygulanmaması gerekçesiyle ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

151 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Özel Hükümler*, s. 528-529; Alaaddin Egemenoglu, *Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, s. 27.

152 Egemenoglu, s. 95.

153 Yarg. 8. CD. E. 2016/1569 K. 2016/6584, KT: 23.05.2016 (www.yargitay.gov.tr, ET: 05.12.2016).

154 Yarg. 1. CD. E. 2012/1268, K. 2012/8856, KT: 29.11.2012 (www.yargitay.gov.tr, ET: 05.01.2017).

Sonuç

Tehdit, TCK'nın "*hürriyete karşı suçlar*" bölümünde düzenlenen, mağdur üzerinde meydana gelen objektif olarak elverişli ve yeterli eylem ile mağdurun iç huzurunu bozan bir suçtur. Bu suç ETCK'nın 191'inci maddesinde düzenlenen tehdit suçu ile farklılıklar göstermektedir. Öncelikle TCK şartlı tehdit-basit tehdit ayrımını sona erdirmiştir. "*Yakını*" ibaresini madde metnine ekleyerek uygulamada içtihatla doldurulan boşluğu gidermiştir. "*Ağır ve haksız*" zarar ölçütünü kaldırmıştır. Suçun gerçekleşmesi bakımından mağdurun sübjektif durumuna değil, objektif olarak tehdidin karşı tarafın iç huzurunu bozmaya elverişli olması ölçütü getirmiştir (soyut tehlike). TCK'nın 106'ncı maddesinde ve bu maddenin gerekçesinde tehdit suçunun manevi unsurunda tehdidin tasarlanarak işlenmesine yer verilmemiştir. Fevren ve öfke ile söylenen sözlerin karşı tarafın iç huzurunu bozmaya elverişli olması durumunda failin tehdit suçundan sorumlu olacağı uygulama ve doktrinde kabul edilmiştir. Böylece ETCK döneminde ortaya çıkan öfke ile fevren tehdit söyleminde bulunulması halinde sözlerin tasarlanarak söylenmediği için suçun meydana gelmediğine dair uygulamada ihtilafa neden olan mesele çözülmüştür.

Şantaj ve cebir kullanma suçu ile beraber düzenlenen tehdit suçu ile bu suçlar benzerlik gösterse de aralarında farklılıklar bulunmaktadır. Tehdit niteliği itibariyle şantaj suçu ile sıkı irtibat halindedir. Bu suçta da mağdurun iradesi baskı altındadır. Şantaj suçunda, şantaja konu olarak açıklanacak hususun bitmiş, geçmişte kalmış bir olay olması gereklidir. Tehditte ise failin iradesine bağlı gelecekte meydana gelecek olan kötülük söz konusudur. Mağdurun hukuka aykırı bir zeminde bulunması ve failin mağdurun bu durumundan yararlanarak tehdit etmesi halinde de şantaj suçu gerçekleşir. Bu durumda tehdit şantaj suçuyla birlikte gerçekleşir. TCK m. 107/2 gereğince bileşik suç hükümleri uygulanarak tehdit şantaj suçunun içerisinde tüketilir. TCK'da cebir suçu ayrı tehditten bağımsız bir suç tipi olarak düzenlenmiştir. Böylece ETCK döneminde yapılan şartlı tehdit, cebir kullanma suçundan ayrı bir fiil olmuştur.

Sırf hareket suçu özelliği taşıyan tehdit suçuna teşebbüs, icra hareketleri bölünebiliyorsa mümkündür. Bu ise yazıyla yapılan tehditlerde söz konusu olabilir. Sözlü tehdit yüz yüze olup mağdurun duyup algılaması ile meydana geleceğinden icra hareketlerinin bölünebilmesi mümkün değildir. Dolayısı ile sözlü veya işaretle işlenen tehdit suçuna teşebbüs mümkün değildir.

Tehdit genel ve tamamlayıcı bir suç olduğundan diğer suçlarla içtima ilişkisine girebilmektedir. Bu durumda bir fiille başka suçun unsuru veya ağırlatıcı sebebi olan tehditte içtima hükümleri uygulanamaz. Tehdit, bileşik suç hükümleri uygulanarak başka suçun içinde tüketilmektedir. Eğer tehdit suçu başka suçun

unsuru veya ağırlaştırıcı sebebi değilse ve bir fiille başka suçlarla beraber işlenmişse farklı nev’iden fikri içtima hükümlerinin uygulanmasına müsaittir.

ACK’nın 241’inci maddesinin 2’nci fıkrasında doğru olmadığını bildiği halde gerçek olmayan bir beyanla bir suçun gerçekleşmek üzere olduğunu söylerse tehdidin cezası ile cezalandırılacağı düzenlenmiştir. Bu fıkra düzenlenen eylem tehdit suçunun içeriğine girmemektedir. Ancak bu şekilde bir beyanda bulunulması neticesinde bu sözlere maruz kalan kişinin iç huzurunun bozulması, korkması ve güvenlik endişesi içine düşmesi kaçınılmazdır. ACK’da böyle bir eylemin cezalandırılması yerinde olmuştur. TCK’da da benzer şekilde bir düzenleme yapılması ihtiyacı bulunmaktadır. Bu şekilde bir düzenleme yapılırken suçun meydana gelmesi bakımından tehdit suçunda olduğu gibi eylemin bu suçu doğurmaya elverişli olup olmamasına da bakılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Akbulut, Berrin, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2016.
- Alacakaptan, Uğur, *Suçun Unsurları*, Sevinç Matbaacılık, Ankara 1975.
- Artuk, Mehmet Emin / Gökçen, Ahmet / Yenidünya, A. Caner, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Adalet Yayınevi, 10. Baskı, Ankara 2016.
- Artuk, Mehmet Emin / Gökçen, Ahmet / Yenidünya, A. Caner, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Adalet Yayınevi, 15. Baskı, Ankara 2015.
- Artuk, Mehmet Emin / Gökçen, Ahmet / Yenidünya, A. Caner, *Türk Ceza Kanunu Şerhi C. III*, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 2014.
- Bal Keçeci, Raziye, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Tehdit Suçu”, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, T.C. AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü, Ankara, 2010.
- Centel, Nur / Zafer, Hamide / Çakmut, Özlem, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, Beta Yayıncılık, 9. Bası, İstanbul, 2016.
- Çınar, Ali Rıza, *Tehdit Suçu*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002.
- Demirbaş, Timur, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 11. Baskı, Ankara, 2016.
- Dönmezer, Sulhi / Erman, Sahir, *Nazari Ve Tatbiki Ceza Hukuku C. II*, Beta Yayıncılık, 10. Bası, İstanbul, 1994.
- Dönmezer, Sulhi / Erman, Sahir, *Nazari Ve Tatbiki Ceza Hukuku C. I*, Beta Yayıncılık, 11. Bası, İstanbul, 1994.
- Egemenoğlu, Alaaddin, *Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.
- Erem, Faruk / Danışman Ahmet / Artuk, Mehmet Emin, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 1997.
- Erem, Faruk / Toroslu, Nevzat, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Savaş Yayınları, 4. Basım, Ankara, 1983.
- Erem, Faruk, *Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler C. II*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1993.
- Gökçen, Ahmet, “Hürriyete Karşı Suçlar”, *LHD*, Y: 2, S: 32, İstanbul, 2005.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat, *Türk Ceza Kanunu Şerhi C. II*, Kazancı Hukuk Yayınları No: 64, İstanbul, 1988.
- Hafızoğulları, Zeki / Özen, Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*, US-A Yayıncılık, 5. Baskı, Ankara, 2016.
- Heindrich, Bernd, *Ceza Hukuku Genel Kısım – I*, Çev. Hakan Hakeri, Yener Ünver, Veli Özer Özbek, Özlem Yenerer Çakmut, Barış Erman, Koray Doğan, Ramazan Barış Atladı, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, Ed. Yener Ünver, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.
- Katoğlu, Tuğrul, *Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003.
- Koca, Mahmut / Üzülmöz, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016.
- Koca, Mahmut / Üzülmöz, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.

- Kunter, Nurullah, *Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi*, İsmail Akgün Yayıncılık, İstanbul, 1949.
- Majno, *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, Sevinç Matbaacılık, C. III, Ankara, 1980.
- Malkoç, İsmail, *Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu C. I*, Malkoç Kitabevi, Ankara, 2005.
- Malkoç, İsmail/Güler, Mahmut, *Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler Açıklamaları*, Adil Yayıncılık, Ankara, 1999.
- Önder, Ayhan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler C. II-III*, Beta Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul, 1992.
- Önder, Ayhan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Filiz Kitabevi, 4. Baskı, İstanbul, 1994.
- Özbek, Veli Özer / Doğan, Koray / Bacaksız, Pınar / Tepe, İlker, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 7. Baskı, Ankara, 2016.
- Özbek, Veli Özer / Doğan, Koray / Bacaksız, Pınar / Tepe, İlker, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 10. Baskı, Ankara, 2016.
- Özbek, Veli Özer, *TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı C. II Özel Hükümler (Madde 76-169)*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008.
- Özek, Çetin, “Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhine İşlenen Cürümlerin Genel Prensipleri”, *İÜHFİM*, C. 29, S. 4, sa. 933-995.
- Özen, Muharrem, *Genel Tehlike Yaratan Suçlar*, US-A Yayıncılık, Ankara, 2010.
- Özgenç, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Ceza Genel Hükümler*, 12. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016.
- Öztürk, Bahri / Tezcan, Durmuş / Erdem, Mustafa Ruhan / Gezer, Özge Sırma / Kirit, Yasemin F. Saygılar / Özyayın, Özdem / Akcan, Esra Alan / Tütüncü, Efser Erden, *Nazari Ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, 10. Bası, Ankara, 2016.
- Öztürk, Bahri / Erdem, Mustafa Ruhan, *Uygulamalı Ceza Hukuku Ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, 16. Baskı, Ankara, 2016.
- Parlar, Ali / Hatipoğlu, Muzaffer, *Türk Ceza Kanunu Yorumu, C. II*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2010.
- Sakar, Abdurrahman, “Tehdit Suçu”, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, T.C. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Diyarbakır, 2009.
- Soyaslan, Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Yetkin Yayıncılık, 11. Baskı, Ankara, 2016.
- Sözüer, Adem, “Tehdit Suçu”, *İÜHFİM*, C. 54, İstanbul, 1994, s. 125-146.
- Taner, Fahri Gökçen, “Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu”, *TBB Dergisi*, S. 92, Ankara, 2011, s. 118-156.
- Taneri, Gökhan, *Tehdit Ve Hakaret*, Bilge Yayınevi, Ankara, 2014.
- Tezcan, Durmuş / Erdem, Mustafa Ruhan / Önok, R. Murat, *Teorik Ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, 13. Baskı, Ankara, 2016.
- Tozman, Önder, *Suçta Teşebbüs*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.
- Üzülmez, İlhan, *Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Hürriyete Karşı İşlenen Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj Ve Cebir Suçları*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007.

- Yaşar, Osman / Gökcan, Hasan Tahsin / Artuç, Mustafa, *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.
- Yenisey, Feridun / Plagemann, Gottfried, *Alman Ceza Kanunu Türkçe Çeviri*, Beta Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul, 2015.
- Yurtcan, Erdener, *Hürriyete Karşı Suçlar*, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara, 2012.

Elektronik Kaynaklar

- www.kazanci.com (Erişim Tarihi: 29.03.2017).
- www.legislationline.org (Erişim Tarihi: 27.03.2017).
- www.tdk.gov.tr (Erişim Tarihi: 28.12.2016).
- www.yargitay.gov.tr (Erişim Tarihi: 05.12.2016).

ÖZ

Devlet, emirler ve yasaklar neticesinde öngördüğü yaptırımlarla toplumun düzen içinde yaşamasını sağlamaktadır. Tehdit eylemi karşı tarafın iç huzurunu bozucu nitelikte olmakla birlikte muhatabının iradesini baskı altına alıcı niteliğe de sahiptir. Bu niteliklere sahip tehdide toplumun maruz kalmaması için kanun koyucu suç politikası gereği TCK'nın 106'ncı (tehdit suçu) maddesiyle toplumu koruma altına almıştır. TCK'nın özel hükümler kısmında ve özel kanunların suç içeren hükümlerinde suçun unsuru veya ağırlaştırıcı sebebi olarak düzenlenen tehdit, bu niteliği itibarıyla genel ve tamamlayıcı bir normdur.

Anahtar Kelimeler: Tehdit, Fikri içtima, Soyut tehlike.